

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

Vývoj a směry trestné činnosti páchané příslušníky Policie ČR

Bakalářská práce

Vedoucí práce: JUDr. Pavel Linhart

Autor: Martina Linhartová

2010

Abstrakt

Vývoj a směry trestné činnosti páchané příslušníky Policie České republiky.

Trestná činnost páchaná policisty je téma, na které začíná být v posledních letech upozorňováno především mediálními kauzami. Média však ukazují pouze jednu stránku věci a to, jaký trestný čin byl spáchán. Ta druhá, mnohdy ještě závažnější, se týká především toho, proč se policisté této trestné činnosti dopouštějí, proč policisté, kteří by měli zákon chránit, ho porušují. Tuto problematiku považuji za velmi aktuální, závažné a zajímavé téma, a to je důvodem proč jsem si toto téma zvolila pro svou bakalářskou práci.

Teoretická část práce byla zaměřena na úkoly policie, možné důvody páchaní trestné činnosti a její příčiny, kdo tuto problematiku řeší a v neposlední řadě se práce zabývá konkrétním rozбором této trestné činnosti. Cílem této práce je informovat o problematice a ukázat, že se jedná o závažný problém, který by neměl zůstat v ústraní, neboť se jedná především o bezpečnost občanů.

Výzkumnou metodou byli rozhovory s pracovníky Inspekce policie, z nichž byly následně vytvořeny případové studie, týkající se různých druhů případů trestné činnosti policistů. Vzhledem k ochraně osobních dat bylo nutné respektovat pokyny k provádění případových studií. Pro praktickou část byly stanoveny 2 výzkumné otázky. První řeší, zda se trestné činnosti se dopouštějí především policisté mladšího věku, kteří pro nedostatek zkušeností a nižšího platového ohodnocení jsou schopni dopouštět se této trestné činnosti. Druhá otázka, byla zjistit, na jakém úseku služby u Policie dochází k páchaní nejvíce trestných činů.

Tato práce může být využita jako zdroj ucelených informací pro studenty nebo osoby zabývající se touto problematikou. Může také sloužit jako inspirace pro další výzkum.

Abstract

A development and trends of crime committed by Czech Police staff.

The crime committed by policemen is a topic which in recent years starts to be highlighted especially thanks to media scandals. Media show only one side of the thing, namely, what crime was committed. The second often much more serious side, concerns above all the fact, why policemen commit the crime, why people who should protect the law, break it. I consider this issue to be an up-to-date, serious and interesting topic, and that is why I chose it for my bachelor thesis.

The theoretical part of the thesis was focused on Police tasks, on possible reasons for committing the crime and its causes, then who solves the problems and last, but not least, the thesis deals with a particular analysis of that crime. The goal of the thesis is to inform about the issues and to show, that there exists a very serious problem which should not remain on the sidelines, because mainly citizens' safety is in question.

The research method was based on interviews with the staff of Police Inspection, from those I subsequently created case studies, concerning various types of policemen crime cases. Because of the Privacy policy, it was necessary to respect guidelines for an implementation of case studies. Two research questions were set for the practical part. The first one solves, whether the crimes are being committed especially by younger policemen, who, for the lack of experience and a lower salary could commit the crimes. The second question was to find out, in which section of the Police service comes about the commitment of the most of crimes.

The thesis can be used as a source of comprehensive information for students or people dealing with those issues. It can also be used as an inspiration for another research.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vývoj a směry trestné činnosti páchané příslušníky Policie ČR“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejnění své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 5. května 2010

.....
Martina Linhartová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat panu JUDr. Pavlovi Linhartovi za cenné rady, připomínky a vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. SOUČASNÝ STAV.....	10
1.1 Úkoly Policie a přijímací řízení	10
1.1.1 Uplatnění u Policie České republiky a odborná příprava policistů	11
1.1.2 Základní odborná příprava policistů.....	12
1.1.3 Etický kodex Policie ČR	12
1.2 Policejní korupce jako obecná forma trestné činnosti.....	15
1.2.1 Trestná činnost a možné důvody páčání.....	15
1.2.2 Policejní korupce jako obecná a specifická forma trestné činnosti policistů, její příčiny a preventivní a represivní opatření proti ní	16
1.2.3 Boj proti korupci.....	21
1.3 Trestná činnost příslušníků Policie České republiky	21
1.3.1 Vývoj trestné činnosti příslušníků Policie České republiky.....	21
1.3.2 Rozbor trestné činnosti příslušníků Policie České republiky	22
1.3.3 Struktura pachatelů – příslušníků Policie České republiky	23
1.3.4 Trestná činnost příslušníků Policie České republiky podle jednotlivých úseků služby a podle druhu trestných činů	24
1.4 Příčiny a problémy, které mohou být důvodem trestné činnosti.....	26
1.4.1 Základní aspekty a deformace služebních hodnocení policistů	26
1.4.2 Vliv hodnocení příslušníků Policie ČR a aplikace tzv. „kariérního řádu“ na jimi páchanou trestnou činnost.....	27
1.5 Procesní aspekty a potírání trestné činnosti páchané příslušníky Policie ČR.....	30
1.5.1 Inspekce Policie České republiky, její postavení, úkoly a základní povinnosti	30
1.5.2 Současná věcná působnost Inspekce Policie České republiky	31

1.6 Generální inspekce bezpečnostních sborů a její úkoly	32
1.6.1 Důvody vzniku a podmínky působení GIBS	32
1.6.2 Charakteristika GIBS a předmět její činnosti	33
2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	35
3. METODIKA	36
3.1 Kvalitativní výzkum	36
3.2 Charakteristika souboru	36
4. VÝSLEDKY	38
4.1 Výsledky z rozhovorů s pracovníky Inspekce policie	38
5. DISKUZE	53
5.1 Diskuze k výzkumným otázkám	53
5.2 Diskuze k případovým studiím	54
6. ZÁVĚR	62
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	64
8. KLÍČOVÁ SLOVA	67
9. PŘÍLOHY	68

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je problematika páčání trestné činnosti u příslušníků Policie České republiky. Pro téma své bakalářské práce jsem se rozhodla z důvodu, že tato problematika není pro většinu populace příliš známá a zároveň je málo publikovaná. V poslední době média spíše sledují násilné trestné činy, ale stranou zůstávají ostatní, ať už se jedná o méně závažné trestné činy či takové, kterými se budu v této práci zabývat, neboť se domnívám, že mohou být někdy mnohem závažnější pro další vývoj kriminality. Chci hovořit především o lidech – policistech, kteří se dopouštějí trestné činnosti v oblastech dopravní, cizinecké, kriminální, ale také pořádkové policie. Zajímalo mě, jakým způsobem k páčání trestné činnosti dochází, důvody jejího páčání, kdo tuto problematiku řeší a v neposlední řadě i konkrétní rozbor této trestné činnosti. Věřím, že toto je námět, kterému by se mělo věnovat dostatek pozornosti. Úkolem policie je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a plnit úkoly podle trestního řádu. Policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Důvody, proč k trestné činnosti i v řadách Policie České republiky dochází, jsou v rámci delšího časového období v podstatě stejné. Patří mezi ně vnější vlivy působící na příslušníky Policie České republiky – postoj společnosti k Policii České republiky jako instituci, který vykazuje spíše negativní hodnoty, a který je často umožňován nevyváženými informacemi v mediální sféře, úsilí pachatelů protiprávních jednání přimět příslušníka Policie České republiky, aby jim umožnil vyhnout se postihu za spáchané delikty, obecné riziko policejní profese pro život a zdraví i celková fyzická a psychická zátěž s policejní službou úzce spjatá. I když dlouhodobě míra této trestné činnosti představuje nepatrný zlomek celkové kriminality a v poměru k celkovému počtu příslušníků Policie České republiky je míra výskytu trestné činnosti výrazně nižší než v ostatní společnosti, platí nadále, že trestná činnost páchaná příslušníkem Policie České republiky vykazuje vysoký stupeň společenské nebezpečnosti. Tento stupeň nebezpečnosti je dán především skutečností, že zákon porušuje profesionál, jemuž je ochrana zákona svěřena, dále tím, že pachatel – příslušník Policie České republiky využívá ke svému

protiprávnímu jednání informace, kvalifikaci, odborné znalosti, a leckdy i materiální vybavení spojené s výkonem policejní profese. Škoda páchaná na veřejném mínění a na hodnocení policie jako instituce, která má chránit stát i občany, představuje rovněž faktor vysoké nebezpečnosti, neboť může působit jako impuls ke spáchání deliktu i vůči osobám, které by se za standardní situace obávaly náležité reakce právě ze strany Policie České republiky. Práce by měla poskytnout přehled dosavadních poznatků o této problematice a zároveň bych touto prací ráda upozornila na závažnost této problematiky. Údaje pro výzkum jsem získávala především prostřednictvím rozhovorů, zpracovávaných do kazuistik.

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 Úkoly Policie a přijímací řízení

Éra policie u nás se začala psát vznikem samostatného Československa. Ze začátku existovalo více útvarů - četnictvo, policie a obecní policie, kdy v roce 1948 pak došlo ke sloučení do Sboru národní bezpečnosti, na jehož personálním základě pak v roce 1991 vznikla Policie České republiky (26). Policie České republiky byla jako ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky a její současné postavení upravuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Základním postulátem, na základě kterého byl tento ozbrojený bezpečnostní sbor zřízen, je služba veřejnosti. Úkolem policie je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra ČR (37).

Práci v Policii České republiky a samotný výkon policejní služby je pak vhodné chápat jako celoživotní povolání se všemi zákonnými a morálními pravidly. Policistou by se měl tedy stát takový občan, který chce ve svém životě zastávat a ctít zákon, přistupovat individuálně a spravedlivě ke každému občanovi a prohlubovat svoje znalosti a odbornou kvalifikaci, jako takovému by se mu však za jeho práci mělo dostat i náležitého společenského, morálního a neposlední řadě i materiálního ohodnocení. Policie má za úkol zajišťovat pořádek uvnitř státu, ochraňovat práva, majetek, občany a stíhat pachatele trestné činnosti. U nás toto zajišťuje Policie České republiky a Městská policie (37).

Přijímací řízení je rychlé a jednoduché. Skládá se z psychologických testů, zdravotní prověrky a prověrky tělesné zdatnosti. Je třeba splňovat následující podmínky:

1. mít občanství České republiky
2. věk nad 18 let
3. minimálně středoškolské vzdělání s maturitou
4. nebýt členem politické strany či hnutí
5. nevykonávat živnostenskou činnost a nebýt členem řídicích nebo kontrolních orgánů některé firmy
6. být bezúhonný (doloženo trestním rejstříkem) (28)

1.1.1 Uplatnění u Policie České republiky a odborná příprava policistů

Policie České republiky nabízí uplatnění především uchazečům v uniformované složce policie, kteří mají zájem o pořádkovou policejní službu. Služební poměr je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2007 (38).

Noví policisté jsou zařazováni pro výkon služebního místa u služby pořádkové, železniční, dopravní nebo cizinecké a pohraniční policie (38).

K ostatním službám policie, jakou je například ochranná služba a letecká služba, jsou zařazováni policisté, kteří splňují stanovenou dobu trvání služebního poměru, kteří splňují specifické požadavky pro převedení a absolvují odbornou přípravu (25).

Rovněž služba kriminální policie a vyšetřování, útvar rychlého nasazení, útvar pro odhalování organizovaného zločinu a další speciální útvary obsazují volná služební místa policisty, kteří splňují minimální dobu trvání služebního poměru a dále splňují minimální stupeň vzdělání pro služební hodnost a tarifní třídu (tj. kvalifikační požadavky pro příslušné služební místo stanovené zákonem - § 7). Výjimkou není ani splnění určitých specifických požadavků pro práci v těchto útvarech a povinnost absolvovat další speciální ověřování způsobilosti, odbornou přípravu a výcvik (25).

Vedle služebního poměru nabízí policie také uplatnění v pracovním poměru, který je upraven zákoníkem práce. Obvykle se jedná o pracovní pozice v oblasti servisní údržby, programátorů, techniků a v omezeném počtu i některých dalších specializací. Podmínky pro přijetí i přijímací řízení však nepřekračují běžný standard (zdravotní prohlídka nezbytná pro nástup do zaměstnání, bezúhonnost, popř. psychologické vyšetření) (25).

1.1.2 Základní odborná příprava policistů

Policisté nově přijatí ke službě pořádkové, železniční, dopravní, cizinecké policie, popř. ochranné služby, jsou po přijetí do služebního poměru povinni absolvovat základní odbornou přípravu. Ta poskytuje policistovi vědomosti a dovednosti, rozvíjí jeho schopnosti a postoje, a učí ho uznávat hodnoty potřebné pro výkon policejních činností. Základní odborná příprava je rozdělena na část teoretickou a část odborné praxe, která probíhá zpravidla 1 měsíc před zahájením a 1-2 měsíce po skončení teoretické části. Pro absolventy středních škol s maturitou, kteří jsou zařazeni ve službě pořádkové, železniční a dopravní policie (popř. ochranné služby), je celková délka trvání základní odborné přípravy 9 měsíců. Absolventi vysokých škol absolvují teoretickou část výuky v rozsahu 12 týdnů stejnou formou. Výuka je realizována stejně jako u středoškoláků ve středních policejních školách MV. Vědomosti a dovednosti získané v rámci základní odborné přípravy jsou obsahem služební zkoušky, jejíž vykonání je jednou z podmínek pro zařazení policisty do služebního poměru na dobu neurčitou. Policista má nárok tuto zkoušku vykonat nejdříve 6 měsíců a nejpozději měsíc před uplynutím doby, po kterou je zařazen do služebního poměru na dobu určitou (tj.zpravidla 3 roky) (25).

1.1.3 Etický kodex Policie ČR

Policejní práce na všech úrovních je prací náročnou a odpovědnou a proto jsou na policistu kladeny vysoké nároky nejen po stránce odborné a fyzické připravenosti, ale samozřejmě i po stránce morální a etické. Dlouhá léta se diskutovalo o regulativech, upravujících chování policistů. Ale až v roce 2005 spatřil světlo světa Etický kodex Policie České republiky. Etický kodex, předkládá vizi o tom, jakými pravidly a

morálními normami se řídit. K takovému závazku je nutno přistupovat velmi odpovědně a vážně. Jde o veřejný závazek a slib. A zde je kámen úrazu. Existuje celá řada kritiků kodexu. Celá řada odpůrců jej označila za nesmysl a fráze, které nejsou k ničemu. Drtivá většina kritiky a argumentů vychází především z neznalosti geneze vzniku a bohužel mnohdy i neznalosti vlastního znění kodexu (11).

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky jsou profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost, bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je:

- prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními i nestátními institucemi
- chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost
- uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony
- při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení
- používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem, nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem
- nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě

- zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti
- zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost ani u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnou dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby
- zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je:

- usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci
- dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání, jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny
- netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit, stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je:

- nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon
- chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života (11).

1.2 Policejní korupce jako obecná forma trestné činnosti

1.2.1 Trestná činnost a možné důvody páčání

Policie má pro své fungování stanoveno mnoho přísných pravidel a norem, avšak policisté nežijí izolovaně od ostatní společnosti, ba právě naopak. Po roce 1989 nově vytvořené společenské vztahy, které se promítají i v ekonomických podmínkách celé společnosti včetně jejich negativních momentů, se bohužel nevyhnuly ani příslušníkům Policie ČR. Nabídka lukrativního zboží, zahraničních dovolených apod., která je provázená psychologicky promyšlenou reklamou na straně jedné, rostoucími životními náklady, omezenou možností dalších legálních výdělků a náročností policejní práce, o níž si řada policistů myslí, že je finančně špatně ohodnocena na straně druhé, může mít za následek, že se policisté mohou snažit zvýšit si svůj příjem nelegální činností, která má často i podobu korupce. Policisté jsou nejen představitelé represivní složky státní moci, kdy jejich prvořadým úkolem je především dohlížet na dodržování zákonů, vyhledávat a vyšetřovat trestnou činnost a kdy při této práci jsou velmi často vystaveni jednáním korupčního charakteru, ale jsou rovněž součástí společnosti jako celku a je logické, že na ně působí všechny faktory a rysy dané reálným obsahem společenských vztahů, ekonomickou, sociální i morální úrovní ve společnosti existující v daném období (9).

Na policistu vykonávajícího službu dlouhodobě působí řada vlivů a tlaků, kterým jako řadový občan nebyl vystaven. Nejvýznamnější je celkově negativní vztah společnosti (občanů) k policii a nedostatečný respekt k její společenské funkci, což je dokonce prezentováno veřejnoprávními médii a v rámci politických střetnutí i některými politiky. Jednotlivci z řad policie disponovaní vnitřními předpoklady a vnějšími podmínkami k tomu, aby v rozporu se svým posláním právo místo ochrany sami porušovali, se uvnitř policejního sboru vyskytují v míře nižší, než je procento výskytu trestné činnosti v celé společnosti. To je objektivně dáno způsobem výběru uchazečů, při němž jsou eliminováni jedinci, jejichž sociálně patologické chování vůči společnosti je problematické, a také vnitřním klimatem policie, který do značné míry méně odolné jednotlivce od porušování právních i morálních norem odvrací. Selhání

policisty můžeme většinou označit za počátek jeho další trestné činnosti. Obvykle se mu podaří první případ zakrýt tak, že za porušení zákona není postižen. Při další nabídce již snáze podlehne. V průběhu doby už sám vytváří podmínky, aby si mohl o úplatek říci. Takové jednání má vysokou společenskou nebezpečnost zejména u případů vyšetřování závažné hospodářské trestné činnosti. I přes menší míru výskytu trestné činnosti v řadách policistů je však nutno tuto trestnou činnost považovat za značně nebezpečnou, neboť v takovém případě jde o úplnou negaci poslání policisty. Takový útok proti právu vedený zpravidla kvalifikovaným a školeným pachatelem znalým policejní praxe a schopným čelit policejnímu pátrání a vyšetřování je celospolečensky velmi nebezpečný. Zejména z tohoto důvodu pak musí být trestná činnost policistů dlouhodobě považována za společensky vysoce nebezpečnou, i když v dalších kapitolách této práce popsané srovnání několika posledních let nasvědčuje, že míra této trestné činnosti se ve svém celku nezvyšuje. Boj s takovouto trestnou činností musí být tedy logicky nejen prioritou nejvyšších státních úřadů, ale i policie samé, neboť jejím zájmem je pachatele trestných činů ze svých řad odstraňovat (9).

1.2.2 Policejní korupce jako obecná a specifická forma trestné činnosti policistů, její příčiny a preventivní a represivní opatření proti ní

Obecnou formou policejní delikvence, jejíž jednotlivé formy jsou podrobně rozebrány v následujících částech této práce, je korupce chápána v nejobecnějším významu slova jako výkon svěřené pravomoci v rozporu se základními povinnostmi, pravidly a normami, a to za úplatu. Korupce jako celosvětový problém zasahuje do všech oblastí života společnosti, policii nevyjímaje. Policejní korupce má však své specifické rysy (34).

Korupce v policii je do jisté míry ovlivněna jak vnějšími vlivy ve společnosti, tak procesy probíhající uvnitř policie. Vnímání policie společností jako celku, postavení policistů ve společnosti, výběr uchazečů do řad policie, jejich výchova a další vzdělávání, systém odměňování, záruka sociálních jistot, to jsou základní atributy, které mají bezprostřední vliv na chování jednotlivců v řadách policie (34).

Korupční jednání policistů lze rozčlenit na několik typických způsobů jednání. Především to jsou případy korupce spojené s nezákonným ovlivňováním trestního řízení skutečných pachatelů trestné činnosti nebo naopak vedení trestního řízení na základě smyšlených skutečností vůči osobě, která se trestného činu nedopustila. Tyto skupiny korupčního jednání mají podobný charakter a způsob páčání. Rozdíl mezi oběma formami činí vztah zúčastněných stran. Zatímco u první skupiny jde o vyvinění skutečného pachatele trestné činnosti (objednatelem je sám pachatel), u druhé skupiny osob jde o kriminalizování osob, které trestnou činnost nespáchaly (objednatelem je třetí osoba, která má zájem na kriminalizaci a následné diskreditaci určitého subjektu (34).

Z hlediska stádia trestního řízení je nejkritičtější úsek přípravné řízení do zahájení trestního stíhání. V této fázi není žádná osoba obviněna, jsou shromažďovány podklady pro rozhodnutí, zda bude zahájeno trestní stíhání nebo bude věc odložena (nejčastěji podle § 159a odst. 1 trestního řádu, kdy policejní orgán konstatuje, že v dané věci nejde o podezření z trestného činu). V tomto stádiu řízení nevystupuje obhájce (s výjimkou zadržení osoby podezřelé), činnost advokáta je velmi omezená (prakticky toliko na právo osoby podávající vysvětlení na právní pomoc advokáta podle § 158 odst. 4 trestního řádu). O odložení věci nebo zahájení trestního stíhání rozhoduje policejní orgán. Po zahájení trestního stíhání konkrétní osoby je situace policejního orgánu zcela závislá na rozhodnutí státního zástupce, který rozhoduje o dalším postupu, buď na návrh policejního orgánu. Policista tedy nejčastěji využívá počátečního stádia trestního řízení – prověřování. Policista je buď kontaktován pachatelem trestného činu, aby zajistil převzetí jeho trestní věci do své kompetence a prověřování účelově dovedl do odložení věci, nebo sám vytipovaného pachatele vyhledá a nabídne mu způsob řešení jeho trestné věci. Cílem pachatele je odůvodnit příslušnost k prověřování dané věci. Jednání spočívá v převzetí spisu od nižšího organizačního celku do celku vyššího, kde je uplácený policista činný (34).

Tato kriminalita je páčána zejména na úseku prověřování a vyšetřování hospodářské trestné činnosti, finanční kriminality a organizovaného zločinu. Pachateli jsou policisté zařazení na součástech zabývajících se touto kriminalitou, ve většině

případů řadoví policisté, v některých případech i jejich nadřízený, který zajistí převzetí spisu do působnosti jím řízeného útvaru a policista činný v tomto útvaru zajistí pod „dohledem“ nadřízeného vyvinění pachatele. Uvedený model jednání předpokládá déletrvající provázanost policistů s kriminálním prostředím, což nebývá, vzhledem k charakteru práce policie, obtížné. Vysoká latence této kriminality souvisí s tím, že trestná činnost je páchána policisty specialisty, kteří umí zakrýt své jednání nebo je ošetřit uměle vytvořenými skutečnostmi, které proces dokazování vedou k vyvinění pachatele. Vyjde-li najevo skutečnost, která signalizuje možnost páchání této trestné činnosti, je řešena buď procesními prostředky v rámci útvaru, nebo dozoru státního zastupitelství, příp. kázeňsky bez dalšího sledování činnosti konkrétního policisty. Prokazována bývají méně závažná pochybení procesního charakteru, která neprokazují korupční jednání policisty. Dalším nedostatkem je neexistující nebo formální kontrola práce policistů. Efektivní kontrola může v mnoha případech odhalit nebo alespoň částečně zamezit páchání této trestné činnosti (34).

Dalším, v současné době častým druhem jednání, je prodej informací z policejních databází. Okruh informací je značně široký a odvislý od služebního zařazení policisty. Stejně tak výše úplatků, která je za tyto služby vyplácena. I proces dokazování je značně závislý na způsobu jednání policisty. Relativně snadno identifikovatelným je prodej informací z informačních systémů, kde je vstup povolen na základě loginu a hesla policisty. Vytěžování těchto systémů je monitorováno a lze snadno zadokumentovat přístup konkrétního policisty v daném čase. Závisí pak na policistovi, zda dokáže zakrýt skutečný cíl lustrace v systému legendou, kterou nelze vyvrátit. Zadavateli na zjištění údajů z informačních systémů bývají subjekty zabývající se detektivní činností anebo osoby, které potřebují údaje o osobách nebo věcech pro soukromé účely jako součást informací umožňující páchat trestnou činnost nebo prodej informací médiím. Policisté jsou za informace vyplaceni podle předem stanovených tax, které jsou odvislé od rozsahu poskytnutí informací. Za běžnou lustraci osoby se cena pohybuje od 400,- do 600,- Kč. Za komplexní lustraci ve více systémech pak kolem Kč 1500,-. Výjimečná nejsou zadání, po jejichž splnění je vyplácena částka v řádech tisíců korun (34).

I přes poměrně dobře nastavený systém kontroly je tento druh trestné činnosti na vzestupu. S ohledem na značnou četnost a jistou anonymitu prováděných lustrací je prakticky nemožné tipovat pachatele této trestné činnosti bez předchozích signálů o jejím možném páchání. Lustrované osoby se prakticky nikdy nedoví o tom, že jejich údaje byly poskytnuty třetí osobě a tak nemohou oznámit případná podezření příslušným orgánům (34).

Latence tohoto druhu kriminality je patrně ještě vyšší, než u předchozí problematiky. K prevenci kriminality by výrazně přispěla častější a důslednější kontrolní činnost příslušných kontrolních orgánů a především důsledné postihy za jakákoliv pochybení spočívající v porušení interních aktů řízení upravujících využívání informačních systémů (34).

Dalším, hůře dokazovatelným způsobem jednání, je prodej informací ze spisů, opatřování fotokopií jeho částí nebo dalších údajů, které nepodléhají některému ze systémů zabezpečení. Prokazování je náročné, neboť nelze zachytit stopy, které by osvědčovaly vstup do informačního zdroje konkrétním policistou a které by přesně identifikovaly rozsah zjištěných a následně předaných informací. Zde jsou pachateli buď sami policisté pověřeni vedením spisu, z něž jsou informace předávány anebo policisté, kteří pod různými legendami vyžadují na oprávněných policistech předávání informací. Policisté by měli příslušně nadřízené informovat o všech nestandardních nebo řádně nezdůvodněných pokusech o nahlížení do spisů, veškerá pochybení by měla být důsledně řešena. Z preventivního hlediska jde patrně o jediný způsob předcházení tomuto druhu kriminality (34).

Případy korupce spojené s výkonem ekonomických činností Policie České republiky nejsou co do četnosti významnou množinou korupční kriminality. Vysvětlení spočívá ve faktu, že policisty Policie ČR je pouze úzký okruh osob, který odpovídá za ekonomiku v Policii České republiky. Ostatní zaměstnanci nejsou policisty a jejich případnou trestnou činnost tedy nelze do delikvence policistů zahrnovat. V praxi se však daří prokazovat, a to jen ve výjimečných případech, pouze porušení povinností vyplývajících z funkce daného policisty bez praktické možnosti prokázat některou

z forem úplatkářství. Tato oblast je zastoupena zejména případy trestné činnosti souvisejícími se zadáváním veřejných zakázek. Činnost jednotlivých útvarů Policie ČR v oblasti centrálně nakupovaného majetku je rozměňována do několika po sobě jdoucích fází, které by měly být posuzovány v souběhu, nikoli izolovaně v postupných krocích. To ztěžuje případné dokazování týkající se subjektivní stránky spáchaného trestného činu, neboť trestní odpovědnost je pak roztříštěna do více směrů. Proces výběru a nákupu majetku je rozdělen do tří základních fází:

1. Požadavek uživatelského útvaru- požadavek co do specifikace měněn bez souhlasu uživatele.
2. Výběr vhodného výrobku, nepřihlíží se k poměru cena výrobku- jeho užití vlastnosti, ale pouze k objemu finančních prostředků, které jsou na nákup dané komodity vyčleněny. Dojde pak k výběru konkrétního druhu materiálu, bez možnosti variantního řešení a na tento druh materiálu je vypsáno příslušné výběrové řízení.
3. Nákup materiálu- proběhne na mnohdy vybraný konkrétní typ výběrové řízení, jehož se může zúčastnit buď velmi úzký okruh zájemců, nebo zájemce jediný, neboť k prodeji daného druhu zboží má výhradní zastoupení, čímž může diktovat prodejní cenu. Oddělení centrálních nákupů je vázáno výběrem materiálu provedeného oddělením majetkové projekce a plánování (34).

Případy korupce spojené s přijímáním úplatků v blokovém řízení, zejména pak při vyřizování dopravních přestupků a korupce ve správním řízení je značně početně vysoká kriminalita, která je však ve svém důsledku méně společensky nebezpečná než předchozí formy. Nejčastěji je páchána při blokovém řízení v rámci dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Za hlavní příčinu lze považovat nedostatečnou vnitřní legislativu umožňující důslednou kontrolu a řešení nedostatků v oblasti nakládání s pokutovými bloky, špatnou informovanost občanů s cílem upozornit na možnosti řešení korupčních deliktů páchaných policisty (34).

1.2.3 Boj proti korupci

Zásady politiky v oblasti boje proti korupci definuje Vládní program boje proti korupci, který schválila vláda svým usnesením č. 125 ze dne 17. 2. 1999. Od roku 2002 je vláda každoročně informována o plnění úkolů vyplývajících z vládního programu boje proti korupci a úkolech vyplývajících z následujících usnesení. Dne 28. 4. 2008 byla usnesením vlády č. 492 vzata na vědomí Zpráva o plnění úkolů Strategie vlády v boji proti korupci za období let 2006 až 2007 (22).

Vládní program boje proti korupci, resp. Aktualizovaný vládní program boje proti korupci, je součástí výročních zpráv o korupci. Je to klíčový veřejně přístupný dokument, který přehlednou formou shrnuje všechny základní úkoly pro členy vlády a vedoucí ústředních správních orgánů, které je v rámci České republiky třeba splnit a jejichž plnění by mělo zabránit rozšíření korupce a přispět k jejímu potlačení v naší společnosti. Aktualizovaný vládní program boje proti korupci postihuje nejenom aktuální vývoj situace v zemi, ale je základním programovým dokumentem, který vláda ČR v závislosti na vývoji v oblasti boje proti korupci a přijímaných opatřeních vždy k 30. dubnu kalendářního roku aktualizuje (22).

Policie přijímá řadu opatření směřující do oblasti prevence. Policie spolupracuje s osobami pověřenými řešením problematiky korupce. Je prováděno vytipování, kontaktování a získávání osob, které s policií dosud nespolupracovaly (22).

1.3 Trestná činnost příslušníků Policie České republiky

1.3.1 Vývoj trestné činnosti příslušníků Policie České republiky

Dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky je zřízena Inspekce policie (dále jen inspekce), která vede evidenci kriminality. Obsahem činnosti Inspekce policie je odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, odhalovat a zjišťovat pachatele těchto trestných činů (37).

K evidenci kriminality dochází na základě oznámení podaných osobami, příslušníky Policie České republiky, pomocí operativně zjištěných skutečností, nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky. Podmínkou jeho zařazení do evidence kriminality je stanovení trestně právní kvalifikace. Za objasněný se považuje takový trestný čin, u něhož bylo zahájeno trestní stíhání, zkrácené přípravné řízení nebo věc byla odložena pro nepřipustnost či neúčelnost trestního stíhání (36).

1.3.2 Rozbor trestné činnosti příslušníků Policie České republiky

Dle evidence z roku 2008, která je jako poslední k dispozici, bylo v období od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008 bylo evidováno celkem 775 trestních spisů, prověřováno bylo 950 trestních věcí, z toho 350 trestních věcí bylo předáno příslušnému státnímu zástupci s návrhem na zahájení trestního stíhání. V roce 2008 bylo zpracováno 1 281 spisů obsahující kriminalisticky získané poznatky. Dále bylo vyřízeno 1 924 netrestních podání fyzických a právnických osob. V roce 2008 bylo vyřízeno celkem 135 stížnostních spisů směřujících vůči policejnímu prezidentovi a vůči policistům zařazených u Inspekce policie (36).

V roce 2008 bylo Inspekci policie postoupeno celkem 16 případů trestního oznámení účelově podaných proti 20 příslušníkům Policie České republiky. Tato účelová podání jsou prověřována z hlediska odpovědnosti oznamovatele za spáchání trestného činu křivého obvinění nebo přestupku křivého vysvětlení, trestného činu pomluvy nebo poškozování cizích práv (36).

Tabulka č. 1 Vývoj trestné činnosti příslušníků Policie České republiky v letech 2004 až 2008

	2004	2005	2006	2007	2008	CELKEM
Počet objasněných trestných činů	325	284	228	254	344	1435
Meziroční změna v %		-12,6	-19,7	11,4	35,4	
Počet pachatelů – policistů objasněných trestných činů	327	262	204	238	253	1284
Meziroční změna v %		-19,9	-22,1	16,6	6,3	
Počet objasněných trestných činů připadajících na 1000 policistů	6,8	6,2	4,9	5,7	7,9	

Zdroj: Ministerstvo vnitra - odbor personální

Tabulka č. 2 Počet trestních spisů a způsob jejich vyřízení v roce 2008

Převod z roku 2007	Počet spisů			Způsob vyřízení trestního spisu							Převod do roku 2009
	Nápad v roce 2008	CELKEM rozpracovaných tr. spisů v roce 2008	CELKEM vyřízených spisů v roce 2008	odloženo dle §159a/1 TR	Odevzdáno dle §159a/1a,b TR	odloženo dle §159a/2,3 TR	odloženo dle §159a/4 TR	návrhem na zahájení tr. stíhání/ ZPŘ	vyřízeno jinak, např. předáno jinému pol. orgánu	dočasně odloženo dle §159b TR	
175	775	950	753	235	58	20	35	308	97	0	197

Zdroj: Ministerstvo vnitra - odbor personální

1.3.3 Struktura pachatelů – příslušníků Policie České republiky

Z celkového počtu objasněných trestných činů v roce 2008 bylo spácháno 177 trestných činů v době výkonu služby a 167 trestných činů v době mimo službu. Z hlediska věkového složení zjištěných pachatelů se struktura oproti dřívějším rokům změnila v nárůstu počtu pachatelů do 30 let. Celkem se jednalo o 98 pachatelů. Tím se tato skupina stala rozhodující věkovou skupinou pachatelů (36).

Tabulka č. 3 Věková struktura pachatelů – příslušníků Policie České republiky v roce 2008 podle jednotlivých správ

Místo služebního zařazení (správa kraje)	Věk policistů				Počet pachatelů-policistů
	do 30 let	31 – 40 let	41 – 50 let	nad 51 let	
Praha	27	28	12	6	73
Středočeský kraj	6	3	1	2	12
Jihočeský kraj	7	1	4	4	16
Západočeský kraj	11	8	0	2	21
Severočeský kraj	12	10	11	11	44
Východočeský kraj	11	9	5	0	25
Jihomoravský kraj	13	10	5	1	29
Severomoravský kraj	11	11	11	0	33
CELKEM	98	80	49	26	253

Zdroj: Ministerstvo vnitra - odbor personální

1.3.4 Trestná činnost příslušníků Policie České republiky podle jednotlivých úseků služby a podle druhu trestných činů

Analýza výskytu trestné činnosti policistů v roce 2008 potvrdila již dříve prokazovanou skutečnost, že nejvyšší množství trestné činnosti vykazují v nejvyšší míře příslušníci pořádkové policie, kde je dosahováno téměř poloviny procentuálního vyjádření celkové zjištěné trestné činnosti příslušníků Policie České republiky.

U příslušníků Policie České republiky ve službě pořádkové policie se jedná o 121 pachatelů z celkového počtu 253 zjištěných pachatelů. U služby dopravní policie se jedná o 40 pachatelů. U služby kriminální policie a vyšetřování se jedná o 39 pachatelů a u služby cizinecké a pohraniční policie se jedná o 26 pachatelů (36).

Z hlediska podílu na celkové objasněné kriminalitě byla v roce 2008 nejčastěji zastoupena obecná kriminalita, kde byly nejvíce zastoupeny trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a neoprávněné nakládání s osobními údaji. Dále následuje

hospodářská kriminalita, kde se jedná především o trestné činy podvod a krádež. V rámci zbývajících kriminalit byly nejvíce zastoupeny trestné činy souhrnně nazývané dopravní nehody silniční z nedbalosti. Skupinou trestných činů zvláštní nebezpečnosti jsou trestné činy úplatkářství, kde počet objasněných skutků lze spolehlivě považovat za minimální v poměru ke skutečnému výskytu případů, kdy příslušníci Policie tento trestný čin páchají. Obecně je tento trestný čin obtížně zjistitelný (36).

S ohledem na strukturu trestných činů, u nichž narostl počet odhalených činů i pachatelů se dá předpokládat, že příčinou růstu počtu těchto trestných činů a jejich pachatelů je způsob práce policistů Inspekce policie, kdy je kladen důraz zejména na operativně pátrací činnost, tedy způsob operativního rozpracování samotných trestních věcí. Ostatní struktura trestné činnosti příslušníků Policie České republiky co do druhu spáchaných trestných činů výrazné odchylky proti předchozím letům nevykazuje. Nadále potvrzují shromážděné údaje nejvyšší rizika výskytu trestné činnosti u Správy hlavního města Prahy Policie České republiky a Správy Severočeského kraje Policie České republiky (36).

Do budoucna platí dlouhodobý požadavek důsledného zjišťování delikvence příslušníků Policie České republiky. Boj s touto trestnou činností i nadále zůstává úkolem, který má z hlediska vnitřní i vnější autority Policie vysokou míru závažnosti, a který je ve vztahu zejména k veřejnému mínění nutno s plným důrazem plnit a potvrzovat tím obecné vědomí, že s případy subjektivního selhání příslušníků Policie se dovede Policie České republiky náležitě vypořádat (36).

Tabulka č. 4 Pachatelé – příslušníci Policie České republiky trestných činů a počty trestných činů v členění podle jednotlivých služeb ve srovnání roku 2007 a 2008

SLUŽBA	v roce 2007		v roce 2008			
	Počet pachatelů	cca v %	Počet pachatelů	cca v %	Počet tr.činů	cca v %
Kriminální policie a vyšetřování	40	16,8	39	15,4	57	16,6
Pořádková	116	48,8	121	47,8	145	42,2
Dopravní	48	20,2	40	15,8	81	23,5
Správní	0	0,0	2	0,8	4	1,2
Zdravotní a sociální	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kontrolní u PČR	0	0,0	1	0,4	2	0,6
Školství (PA, SPŠ MV ČR)	0	0,0	3	1,2	3	0,9
Cizinecká a pohraniční	21	8,8	26	10,3	28	8,1
Ochranná služba	1	0,4	3	1,2	5	1,4
Útvar rychlého nasazení	1	0,4	0	0,0	0	0,0
Útvary SKPV	2	0,8	5	2,0	5	1,4
Ostatní	7	3,0	12	4,7	13	3,8
CELKEM	238	100,0	253	100,0	344	100,0

Zdroj: Ministerstvo vnitra

1.4 Příčiny a problémy, které mohou být důvodem trestné činnosti

1.4.1 Základní aspekty a deformace služebních hodnocení policistů

Postavení policie ve společnosti v současné době není dobré. Politici i sdělovací prostředky dávají najevo, že policie není schopná plně řešit úkoly, jež jí náleží. Poukazují především na její nízkou akceschopnost, korupci a byrokracii. Vztah společnosti k policii je proto pro samotné zaměstnance silně demotivující. Hodnotit

pracovníka znamená posoudit jeho jednání, vlastnosti, postoje, názory a vystupování v prostoru a čase, ve kterém se při plnění pracovních úkolů pohybuje. Praktickým výstupem je zjištění, jak pracovník svou práci vykonává. V podmínkách soudobé Policie ČR je však možnost důsledného respektování těchto prvků a především možnost formou hodnocení motivovat podřízené, částečně omezena nemožností důsledné diferenciací odměn za objem a kvalitu odvedené práce (35).

Dne 26. června 2009 byl ve "Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky" vydán závazný pokyn policejního prezidenta k provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie České republiky, který je v plném znění uveden v příloze této práce. Uveřejněním tohoto závazného pokynu se otevřela další etapa zavádění nového systému hodnocení práce, kterou lze charakterizovat především jako etapu ukotvení systému hodnocení v policii tak, aby se stal běžnou komunikační normou při řízení, kdy použité slovo "norma" pak pro dosažení cílů tohoto procesu není chápáno ve smyslu právním, ale spíše ve smyslu etickém, či kulturním. Tím má být řečeno v první řadě to, že tento nový hodnotící systém je zde „pro všechny“ a jeho cílem je zejména vytvářet prostor pro vzájemně pozitivní a přehlednou profesní komunikaci, která je základním stavebním kamenem řízení a vedení (39).

1.4.2 Vliv hodnocení příslušníků Policie ČR a aplikace tzv. „kariérního řádu“ na jimi páchanou trestnou činnost

Jak je ze všech výše popsaných skutečností zřejmé, pak frustrace policistů spočívající v deformované aplikaci hodnotícího systému může u nich vyvolávat a v praxi pak určitě vyvolává pocit marnosti v souvislosti s jejich případným služebním postupem, služebním příjmem a společenským uznáním.

Prvním asi nejzávažnějším problémem v souvislosti s touto aplikací je skutečnost, že ač měl zákonodárce v úmyslu zřejmě pravý opak a chtěl nepochybně zajistit právo policistů na kariérní postup, umožnil jejich hodnotitelům tento proces svévolně zablokovat. Na mnoha útvarech Policie ČR totiž v rámci realizovaných služebních hodnocení dochází k tomu, že v souvislosti s tím aby vedoucí služební funkcionáři zajistili alespoň nějakou personální stabilitu a znemožnili svým podřízeným změnu služebního zařazení, s nimi uzavírají jakousi „dohodu“, která spočívá v tom, že je s

hodnoceným policistou předem dohodnut výsledek jeho služebního hodnocení, který bude ve stupni „dobré“, čímž je docíleno toho, že hodnocený policista nesplní jednu ze zákonných podmínek pro přihlášení se do výběrového řízení a nebude moci tedy místo současného zařazení změnit. Souhlas s tímto postupem je mu pak kompenzován úpravou výše osobního příplatku, či jednorázovými odměnami, které se dnes na některých základních útvarech pohybují v řádech desítek tisíc korun, a to přesto, že do nedávné doby to bylo v řádech stokorun či maximálně tisícikorun u nejlepších pracovníků. Velmi paradoxní pak také nepochybně je, že výše osobního příplatku by měla být stanovena právě na základě provedeného služebního hodnocení a nikoli jako kompenzace za souhlas s plošným průměrným ohodnocením. Na některých útvarech jsou pak všichni policisté dokonce hodnoceni jednotně stupněm „dobré“ a výkonnostní rozdíly mezi nimi tedy nejsou jejich hodnocením vůbec vyjádřeny. Skutečnost, že tomu tak v současné praxi skutečně je patrná i ze stížností a dotazů policistů, které jsou zasílány na personální odbor Policejního prezidia ČR, kdy z těchto podání je však také zřejmé, že tento souhlas policistů je často ze strany vedoucích služebních funkcionářů vynucován proti vůli těchto policistů, kteří si tímto „dobrovolně“ znemožňují jakýkoli služební postup (34).

Je zcela nepochybné, že takto deformovanou aplikací celého hodnotícího systému v kontextu s ustanovením § 22 zákona č. 361/2003 Sb. celý smysl hodnotícího systému zaniká a jeho realizace se tak stává velmi pochybnou. Vlastním hodnocením se totiž nevyjadřují skutečné schopnosti a dovednosti policistů, ale z hodnocení se stává jednak „formalita pro to, aby byl klid“ a jednak, což je podstatně nebezpečnější, velmi silná a bezprecedentně zneužitelná zbraň hodnotitelů vůči hodnoceným. Toto nebezpečí je dále umocněno tím, že neexistují závazná zákonná pravidla pro tvorbu hodnotících standardů. Jinými slovy je hodnotitel schopen si obhájit své rozhodnutí, neboť je v podstatě pouze na něm co on považuje za „dobré“, „velmi dobré“, či za „vynikající“. Tento problém je v praxi pak eliminován zejména vydáváním různých metodických a doporučujících stanovisek vedení Policie ČR, která však pro hodnotitele nemají závazný, ale pouze doporučující charakter (34).

Určitě se lze v souladu s vedením policie domnívat, že hodnotitelé by měli být na takové morální výši, že by se úmyslného zneužívání hodnotícího systému neměli v souvislosti se svou funkcí dopustit, avšak praxe je zcela opačná. Ač se výše uvedené skutečnosti zdají možná být nadnesené, u dnešní Policie ČR tomu tak není. Celý vstup výsledků hodnocení do zákonných podmínek pro změnu služebního zařazení učinil totiž z celé záležitosti „začarovaný kruh“, který lze blíže popsat tímto níže uvedeným případem ze současné praxe (34).

Policista, který je v současné době zařazen v tarifní třídě 8 a chtěl by se přihlásit na místo v tarifní třídě 9, takto nemůže učinit, protože jeho služební funkcionář ho ohodnotí stupněm „dobré“. Svůj postup mu pak zdůvodní tím, že vedoucí na nižších organizačních článcích policie postupují v podstatě naprosto stejně, čímž znemožňují svým podřízeným doposud zařazeným v tarifní třídě 7 přihlásit se do výběrových řízení na tarifní třídu 8. Vzhledem k tomu, že služební funkcionáři jsou pak hodnoceni též za „obsazenost míst“, není v jeho zájmu pustit si svého dobrého pracovníka a následně vyhlásit výběrové řízení, do kterého se v podstatě nikdo přihlásit nemůže. Tato nelogičnost v zákonném ustanovení pak v praxi způsobí to, že útvary policie, aby byly vůbec schopny plnit své povinnosti vyplývající z jejich zaměření, jsou nuceny provést změnu určitého počtu volných tabulkových míst do jiné, samozřejmě nižší tarifní třídy. Pokud tedy útvar kam se do tarifní třídy 9 chtěl tento policista přihlásit o tohoto pracovníka má skutečný zájem, změní toto volné místo doposud vedené v tarifní třídě 9 na místo v tarifní třídě 8. Tímto krokem se pak zajistí realizace ustanovení § 25, odst. 4 téhož zákona, který stanoví, že příslušníka lze odvolat z dosavadního služebního místa a ustanovit na jiné služební místo ve stejné služební hodnosti, jestliže o to požádá. Ač je to velmi paradoxní, pro toto převedení ve stejné tarifní třídě nestanoví zákon naprosto vůbec žádné požadavky a příslušník, který by musel konat náročné výběrové řízení, pro které například ani nesplňoval formální zákonné požadavky, může být v podstatě na shodné místo převeden bez jakýchkoli podmínek a požadavků. Rozdíl mezi oběma tarifními třídami je mu pak dorovnán osobním ohodnocením či jednorázovými odměnami a po určité době se jím obsazené místo převede zpět do tarifní třídy vyšší, tedy do třídy 9 (34).

Ze všech výše popsaných případů je však zřejmé, že aplikace „kariérního řádu“ v policii v souvislosti s účinností nového zákona o služebním poměru zřejmě úplně selhala, neboť veškeré dnes platné normy lze celkem snadno zneužít jak v neprospěch, tak ve prospěch dotyčného policisty. Otázkou tedy zůstává, zda má v současné podobě velmi složitý hodnotící systém vůbec nějaký smysl a jestli by nebylo na místě jeho přepracování, a to především, s ohledem na jeho výše popsaný velmi podstatný vliv na obsazování jednotlivých služebních míst (40).

Závěry evidencí zveřejňovaných Inspekcí Policie ČR se lze domnívat, že tento stav je i jednou z příčin trestné činnosti, která je policisty páchána, a to zejména protože současný hodnotící systém jim neumožňuje zabezpečení dostatečných benefitů, které by jim služba u policie měla přinášet (34).

1.5 Procesní aspekty a potírání trestné činnosti páchané příslušníky Policie ČR

1.5.1 Inspekce Policie České republiky, její postavení, úkoly a základní povinnosti

Inspekce Policie ČR je útvaru ministerstva vnitra podřízeným přímo ministru vnitra a její příslušníci jsou policisté ve služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů povolání k výkonu služby k Ministerstvu vnitra. V čele inspekce stojí ředitel inspekce, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Ředitel je ze své funkce odpovědný ministru vnitra (37).

Obsahem činnosti inspekce je odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, odhalovat a zjišťovat pachatele těchto trestných činů. Do zahájení stíhání konkrétního podezřelého šetří tyto trestní případy Inspekce sama, poté předává případ k zahájení trestního stíhání proti obviněnému policistovi specializovanému státnímu zástupci, který pak formálně dle trestního řádu sám vede vyšetřování konkrétního obviněného. Podle jeho pokynů je mu pak Inspekce ve vyšetřování nápomocna (37).

Příslušníci inspekce tedy disponují stejnými oprávněními jako policisté Policie České republiky ze zákona o Policii ČR, kterým se vedle trestního řádu řídí při své práci. Zákon o Policii ČR je však zákonem psaným pro celou Policii ČR, pro veškeré její činnosti vykonávané nejrůznějšími službami a útvary a pouze část jeho ustanovení lze aplikovat na Inspekci ministra vnitra a její policisty v ní zařazené, zbytek ustanovení nelze při činnosti Inspekce z povahy věci uplatnit. Současně jiná ustanovení zákona, která jsou určena samozřejmě pro Policii ČR jako celek je nutno aplikovat na Inspekci výkladem, což nezvyšuje samozřejmě právní jistotu (37).

Inspekce policie plní své úkoly vyplývající z působnosti a pravomoci svěřených jí platnými právními předpisy. Základní specifikou ovlivňující činnost Inspekce policie je skutečnost, že je ze zákona orientována na boj s kriminalitou příslušníků Policie České republiky, na odhalování trestné činnosti páchané příslušníky Policie České republiky, na zjišťování konkrétních pachatelů a do jisté míry i na prevenci této závažné trestné činnosti (36).

1.5.2 Současná věcná působnost Inspekce Policie České republiky

Subjekty, vůči kterým Inspekce policie uplatňuje svou působnost, jsou příslušníci Policie České republiky, tedy občané, jejichž chování je po profesní stránce jasně a jednoznačně vymezeno právním řádem a jejichž posláním je čelit protiprávním jednáním i té nejvyšší intenzity. Přitom však Policie České republiky jako sbor se pochopitelně nemůže s absolutní jistotou vyvarovat rizika, že její jednotliví příslušníci z různých příčin svého poslání nedostojí, a že protiprávním jednáním toto poslání zásadně negují.

Pachatel – příslušník Policie České republiky využívá ke svému protiprávnímu jednání informace, kvalifikaci, odborné znalosti a leckdy i materiální vybavení spojené s výkonem policejní profese. Škoda páchaná na veřejném mínění a na hodnocení policie jako instituce, která má chránit stát i občany, představuje rovněž faktor vysoké nebezpečnosti. Může působit jako impuls ke spáchání deliktu i vůči osobám, které by se za standardní situace obávaly náležité reakce právě ze strany Policie České republiky. Inspekce policie jako jeden z orgánů činných v trestním řízení v postavení policejního orgánu má za úkol prověřovat a objasňovat podezření z protiprávního jednání

příslušníků Policie České republiky, vykazující znaky trestného činu, postupem stanovených příslušnými ustanoveními právních předpisů, především trestního řádu. Trestní řízení podléhá dozoru státního zástupce, pouze ten je oprávněn zahajovat a vést trestní stíhání proti příslušníkům Policie České republiky. Úroveň a těsnost spolupráce se státními zástupci je běžným pravidlem postupu příslušníků Inspekce policie při plnění jejich úkolů v trestním řízení. Dále při plnění svých úkolů Inspekce policie běžně úzce spolupracuje s orgány vnitřní kontroly útvarů Policie České republiky, které se zabývají pochybeními příslušníků Policie ČR, které svou závažností nedosahují nebezpečnosti nezbytné pro naplnění skutkové podstaty některého z trestných činů. Pokud je však dáno podezření ze spáchání konkrétního trestného činu, postupují tyto orgány takové věci Inspekci a naopak, prověřená podezření, u nichž vyšlo najevo porušení zákonů spácháním přestupku, odevzdává Inspekce policie ke kázeňskému vyřízení Policii České republiky, resp. jejím příslušným služebním funkcionářům (36).

Základní charakteristikou současné právní úpravy však stále zůstává fakt, že trestnou činnost příslušníků Policie ČR zjišťují a odhalují zase pouze příslušníci téhož bezpečnostního sboru. Samotné vyšetřování sice již koná státní zástupce, ale zde jde již spíše o úkony administrativně procesní povahy. Státní zástupce je v prvopočátcích odhalovaných trestných činů tedy ve většině případů závislý na prvotních úkonech provedených policejním orgánem Inspekce. Právě tento fakt je v současné době nejvíce kritizovaným a rovněž jde o hlavní argument pro vytvoření nového bezpečnostního sboru, kterým by měla být Generální inspekce, kdy její příslušníci by již nebyli „kolegy“ těch, jejichž trestnou činnost mají odhalovat.

1.6 Generální inspekce bezpečnostních sborů a její úkoly

1.6.1 Důvody vzniku a podmínky působení GIBS

Bezpečnostní sbory v každém demokratickém státě by měly podléhat efektivní a nezávislé kontrole, která vedle vnitřní kontrolní činnosti samotných sborů zaručí dodržování právních předpisů příslušníky těchto sborů. Trestná činnost příslušníků

bezpečnostních sborů bývá typicky trestnou činností „profesionálů“, protože vzhledem ke své činnosti bývají příslušníci těchto sborů velmi dobře obeznámeni se způsoby a podmínkami páchaní protiprávních jednání, která odhalují či jinak potlačují. Orgán, který má být schopen trestnou činnost těchto příslušníků odhalit a vyšetřit, musí být orgánem nad jiné odborně a jinak zdatným, aby na tyto pachatele - profesionály stačil. Z toho vyplývá požadavek na vysoké odborné schopnosti takového orgánu (8).

Vláda České republiky se ve svém programovém prohlášení zavázala, že zajistí nezávislou kontrolu Policie ČR vyjmutím policejní inspekce z gesce MV ČR. V souladu s tímto programovým prohlášením pak vláda v rámci probíhající reformy policie přijala usnesení ze dne 25. 2. 2008 č. 149 k návrhu zákona o Policii České republiky, ve kterém uložila ministrům vnitra, financí a spravedlnosti, zpracovat a vládě do 31. 12. 2008 předložit návrh zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů. Vzhledem k tomu, že takový orgán musí být z hlediska svého postavení samozřejmě policejním orgánem ve smyslu trestního řádu, musí disponovat minimálně takovými právními, materiálními, informačními, analytickými a personálními prostředky jaké mají útvary kriminální policie pověřené šetřením závažné trestné činnosti (8).

Má-li být zřízen policejní orgán typu Generální inspekce, jak vyplývá z usnesení vlády (viz výše), který bude mít působnost ve vztahu ke třem různým bezpečnostním sborům, není možné jeho statut, působnost či oprávnění upravit systematicky jinak než zvláštním zákonem. Úprava tohoto typu totiž věcně nespadá do obsahu ani jednoho z existujících souvisejících zákonů (zákon o Policii ČR, Celní zákon, o Vězeňské službě a Justiční strážci či trestní řád) (8).

1.6.2 Charakteristika GIBS a předmět její činnosti

Inspekce je definována jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Reflektuje se tak její zařazení mezi bezpečnostní sbory v souladu se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů a současně její vymezení jako sboru ozbrojeného, na rozdíl od bezpečnostních sborů neozbrojených. Inspekce je zákonem zřízená organizační složka státu se samostatnou rozpočtovou kapitolou (38).

Působnost inspekce má být stanovena jak na předprocesní, operativně pátrací činnost, tak na prověřování a vyšetřování trestných činů příslušníků bezpečnostních sborů a na jejich zaměstnance, jde-li o trestné činy, které souvisí s jejich pracovními úkoly. Do působnosti inspekce patří ale i provádění zkoušky spolehlivosti a další případné úkoly jí stanovené zákonem. Výjimky z územní působnosti může stanovit například mezinárodní smlouva (8).

Úkolem generální inspekce je vyhledávat, odhalovat, prověřovat a vyšetřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky nebo inspekce anebo jde-li o trestný čin, který spáchal zaměstnanec zařazený v některém z uvedených sborů v souvislosti s plněním pracovních úkolů. Inspekce provádí zkoušku spolehlivosti a plní další úkoly stanovené jí zákonem. Inspekce při plnění svých úkolů spolupracuje s bezpečnostními sbory, ozbrojenými silami a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníckými a fyzickými osobami (8).

Příslušník inspekce před vlastním zahájením trestního řízení z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu jiné osoby anebo orgánu za účelem získání poznatků o trestné činnosti vyhledává, odhaluje, a je-li to třeba, i dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož vyšetřování spadá do působnosti inspekce. V rámci činnosti je povinen předcházet trestné činnosti (8).

Ze všech výše popsaných skutečností je tedy zřejmé, že policejní orgány Generální inspekce by pak měly být procesně i organizačně naprosto nezávislé na řídicích článcích bezpečnostních sborů, kdy trestná činnost jejich příslušníků by pak měla vymezovat věcný rámec činnosti tohoto nového bezpečnostního sboru, což by bylo jednak v souladu s legislativními požadavky orgánů Evropské unie, ale i s požadavky mezinárodních protikorupčních organizací.

2. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem práce bylo pojmenování faktorů a příčin trestné činnosti policistů a možné důvody páchaní této trestné činnosti.

Autorka se zaměřila na trestnou činnost spáchanou příslušníky Policie České republiky na úsecích služby dopravní, cizinecké, kriminální a pořádkové policie. Dále autorka zjišťovala, na jakém úseku služby dochází k páchání nejzávažnější trestné činnosti a rovněž na jakém úseku služby je páchán nejvyšší počet trestných činů.

Pro bakalářskou práci byly zvoleny 2 výzkumné otázky:

1. Dopouštějí se trestné činnosti spíše pachatelé mladšího věku?
2. Na jakých úsecích služby Policie České republiky je páchán nejvyšší počet trestných činů?

3. METODIKA

V praktické části byl použit kvalitativní výzkum a pomocí techniky nestrukturovaného rozhovoru s pracovníky Inspekce policie, jejichž úkolem je odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník Policie České republiky, byly zpracovány případové studie.

Přínosem práce je zmapování problematiky trestné činnosti policistů avšak požadovaný rozsah této práce neumožňuje zabývat se touto problematikou podrobněji, kdy dalším faktorům zaměřeným zejména pak na problémy související s procesní stránkou aplikace zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů, bych se chtěla věnovat případně v diplomové práci.

3.1 Kvalitativní výzkum

Výzkum byl zaměřen na problematiku páčání trestné činnosti u příslušníků Policie České republiky podle jednotlivých úseků služby. K výzkumu byla zvolena kvalitativní metoda a na základě získaných údajů z nestrukturovaného rozhovoru byly zpracovány případové studie. Jedná se o velice citlivé téma a vzhledem k ochraně osobních dat nebylo možné případové studie zpracovat podrobněji. Anonymitu bylo nutné respektovat.

3.2 Charakteristika souboru

Výzkum se zaměřuje na popis spáchaných trestných činů příslušníky Policie České republiky na jednotlivých úsecích výkonu služby. Analýza výskytu trestné činnosti policistů znovu potvrdila již dříve prokazovanou skutečnost, že nejvyšší množství trestné činnosti vykazují páteřové služby Policie České republiky. Autorka ve výzkumu zjišťuje, na jakém úseku služby se policisté dopouštějí nejzávažnějších trestných činů a kde bylo spácháno nejvíce trestných činů.

Celkem bylo zpracováno 24 případových studií. Prvních 7 případových studií popisuje spáchanou trestnou činnost na úseku dopravní policie, následujících 7

případových studií popisuje trestnou činnost spáchanou na úseku cizinecké a kriminální policie a posledních 10 případových studií popisuje trestnou činnost spáchanou na úseku pořádkové policie.

4. VÝSLEDKY

4.1 Výsledky z rozhovorů s pracovníky Inspekce policie.

Z provedených rozhovorů s pracovníky Inspekce policie bylo zpracováno následujících 24 případových studií.

Následujících 7 kazuistik popisuje případy, kdy se trestné činnosti dopustili policisté služebně zařazení na úseku dopravního inspektorátu, pohotovostní motorizované jednotky a dopravních nehod.

Případová studie 1

Policista služebně zařazen na dopravním inspektorátu při řešení dopravní nehody požadoval po viníkovi dopravní nehody úplatek ve výši 10.000,- Kč za to, že nepřijde o řidičský průkaz. Požadovanou částku mu ve večerních hodinách do budovy policie tento muž skutečně přinesl a policistovi předal.

Poškozené v této dopravní nehodě navrhl zprostředkování dohody mezi ní a viníkem dopravní nehody tak, že dohodnutou finanční hotovost ve výši 20.000 Kč od viníka vyinkasuje, ale jí tuto předá pouze za podmínky, že odmítne Policii ČR vydat lékařské zprávy o zranění způsobené jí dopravní nehodou a že nebude vypovídat. Poškozená s tímto postupem souhlasila, na základě čehož policista od viníka dopravní nehody získal dalších 20.000 Kč. Policista takto získané finanční prostředky nikomu nepředal a ponechal si je pro vlastní potřebu.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, přijímání úplatku dle § 331 tr. zákoníku a podvod dle § 209 odst. 1 tr. zákoníku.

Případová studie 2

Pět policistů dopravního inspektorátu v období od října 2006 do července 2007 formou SMS zasílali pracovníkovi asistenční služby informace o dopravních nehodách, díky čemuž tato asistenční služba byla na místě dopravní nehody první a nabízela účastníkům těchto nehod své služby. Za tyto informace dostávali policisté finanční provize. Bylo zjištěno, že se jednalo celkem o 843 případů.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a přijímání úplatku dle § 160 odst. 1, 3 písm. b) tr. zákona a u pracovníka asistenční služby jako trestný čin podplácení dle § 161 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákona a organizátorství trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 10 odst. 1 písm. c) a § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona.

Případová studie 3

Policista služebně zařazen na dopravním inspektorátu v rámci šetření vznikuvší dopravní nehody provedl pouze prvotní úkony na místě, ale úkony směřující k jejímu vyšetření neprováděl vůbec. Po pravděpodobném viníkovi dopravní nehody požadoval úplatek ve výši 50.000,- Kč za to, že tuto nehodu vyřeší bez problémů, zejména, že nebude nikterak sankcionován. Následně převzal částku 25.000,- Kč, kterou si ponechal pro vlastní potřebu, spisový materiál však nijak neukončil.

Po určité době policista opětovně kontaktoval tohoto řidiče s tím, že by potřeboval zapůjčit dodávkové vozidlo z důvodu stěhování. Řidič s tím souhlasil a dokonce sám vozidlo řídil. V průběhu cesty však policista muži sdělil, že přestupek, který způsobil při dopravní nehodě, je vážný a absolvování této cesty je v režii a tudíž, za použití vozidla nic neuhradil.

Za několik měsíců kontaktoval řidič policistu s tím, zda by bylo možné pro kamarádku, která má již nějaké body za přestupky v dopravě, zařadit vyřešení přestupku

v dopravě. S tímto policista souhlasil – za částku ve výši 5.000 Kč. Tuto si od řidiče převzal a ponechal si ji pro vlastní potřebu, aniž by jakkoliv předmětný přestupek v dopravě řešil

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, přijímání úplatku podle § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona a podvod dle § 250 odst. 1 tr. zákona.

Případová studie 4

Dva policisté služebně zařazení u pohotovostní motorizované jednotky při kontrolách řidičů požadovali po řidičích úplatky v různých výších, vždy v závislosti na závažnosti spáchaného přestupku a ochotě řidiče požadovanou částku uhradit. Úplatek byl vyžadován za to, že přestupek nebude ze strany policistů řešen blokovou pokutou a zápisem bodů na kartu řidiče. Podařilo se zadokumentovat celkem pět případů předání úplatku v celkové výši cca 9.000 Kč.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona v jednočinném souběhu s tr. činem přijímání úplatku podle § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 5

6 policistů skupiny dopravních nehod dopravního inspektorátu okresního ředitelství policie po vzájemné dohodě s dalšími cca. 80-ti civilními osobami opakovaně organizovali za účelem získání neoprávněného pojistného plnění od různých pojišťoven fingované dopravní nehody, které spočívali v tom, že k těmto dopravním nehodám docházelo úmyslným pomalým najetím vozidel do sebe, či do jiné překážky, kdy tato vozidla byla již před tímto nárazem poškozena a neopravována z předchozích DN. Policisté pak za úplatek ve výši 5.000 – 15.000,- Kč za jednu dopravní nehodu zpracovali protokol o této fiktivní DN, a to tak aby v maximální možné míře zajistili její nepřezkoumatelnost kontrolními orgány policie a pojišťoven., kdy takovéto neexistující dopravní nehody zpracovali i 3-4 za službu, kdy takto mohli za jednu službu získat až

60.000,- Kč. K těmto dopravním nehodám používaly stále stejná vozidla, která jen měnila majitele, registrační značky a pojišťovny, kde byla pojištěna. Stejně tak k této trestné činnosti využívali sociálně slabších občanů, které uváděli jako majitele těchto vozidel, kdy tyto osoby byly ochotny zpravidla z důvodu své momentální finanční tísně (např. studenti vysokých škol, ženy na mateřské, apod.) a za minimální částku ve výši cca. 2.000 – 5.000,- Kč figurovat jako řidiči při těchto fiktivních nehodách, kdy následně pak uplatnili nárok na pojistné plnění z předem uzavřených pojistných slum.

Mezi hlavní organizátory této trestné činnosti patřil jeden z výše uvedených policistů, který vlastnil několik takovýchto luxusních osobních automobilů, které však byly registrovány na jiné osoby. V době kdy tento policista vykonával službu u dopravní policie vyhotovoval u těchto svých automobilů výše uvedené protokoly o těchto fiktivních DN a v době svého volna mimo službami se sám aktivně účastnil těchto fiktivních DN tím, že jako řidič úmyslně najížděl do různých překážek, zejména stromů a dálničních svodidel, kdy jako řidič vozidla při této události byla pak v protokolu o DN uvedena jiná najatá osoba a tato DN pak vždy byla předjednána s kolegou tohoto policisty, který měl právě službu a který přijel tuto DN naoko vyšetřit.

Tato organizovaná skupina za dobu páčání trestné činnosti v době cca. od roku 2001 do 2008 způsobila všem pojišťovnám v ČR celkovou škodu cca. 32 milionů korun, kdy na úplatcích získali zúčastnění policisté cca. 1 milion korun.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. c) tr. zákona, přijímání úplatku podle § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona a pojistný podvod dle § 250a odst. 1 odst. 5 tr. zákona.

Případová studie 6

Policista z oddělení dopravních nehod v obvodního ředitelství policie v hlavním městě se dohodl se svým známým majitelem autoservisu spojeného se nehodovou asistenční službou, že při jakékoli dopravní nehodě, ke které bude přivolán, vyrozumí tuto nehodovou asistenční službu, která vždy pak byla na místě DN jako první a dále pak pod pohrůzkou vysoké sankce a zápisu trestných bodů do karty řidiče nutil řidiče havarovaných vozidel nechat si auto opravit právě v tomto servisu, kdy při akceptování této jeho nabídky naopak nabízel pokutu v minimální výši a uvedení takové příčiny dopravní nehody, která nezpůsobí zápis trestných bodů.

Za tuto svou činnost pro soukromý subjekt dostával tento policista zpočátku 1000,- Kč za každé auto, jehož DN oznámil a 5000,- za auto, u něž donutil jeho majitele nechat si jej po DN opravit v předmětném servisu. Vzhledem k velkým počtům aut, jejichž opravu takto zprostředkoval tím, že jejich řidiče výše popsaných způsobem vydíral, se však později s majitelem předmětného autoservisu dohodl na jednorázových měsíčních paušálních platbách ve výši 100.000,- Kč, které mu byly vypláceny bez ohledu na to kolik oprav havarovaných vozidel tomuto autoservisu zprostředkoval.

Za dobu páčání popsané trestné činnosti získal tento policista cca. 2,5 milionu korun, které použil na stavbu rodinného domu.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ust. § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, přijímání úplatku dle ust. § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona a vydírání dle ust. § 235 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 7

Policista služebně zařazen na oddělení skupiny dopravních nehod okresního ředitelství policie, který zpracovával dopravní nehodu, při které došlo k těžkému zranění dvou osob, ne jehož následky obě tyto osoby posléze zemřely, vyhotovil za

finanční úplatu 50.000,- Kč dva protokoly o výsledku těchto osob, kde uvedl, že tyto osoby nedávají souhlas s trestním stíháním pachatele této dopravní nehody, neboť jde o jejich příbuzného, kdy podle trestního řádu je toto trestní stíhání tímto souhlasem podmíněno. Uvedený policista tyto protokoly vypracoval přesto, že obě tyto osoby se po dopravní nehodě vůbec neprobraly z bezvědomí a nemohl s nimi tedy takovýto úkon spočívající v jejich výsledku být vůbec proveden. Na základě tohoto nezákonného postupu policisty pak pachateli této dopravní nehody bylo úmyslně umožněno uniknout trestnímu stíhání.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a trestný čin přijímání úplatku dle § 160 odst. 1 odst. 3 písm. b) tr. zákona.

Následujících 7 kazuistik popisuje případy, kdy se trestného činu dopustili policisté služebně zařazení na referátu cizinecké a kriminální policie.

Případová studie 8

Policista služebně zařazen na referátu cizinecké policie obcházel podmínky nutné pro přidělení dlouhodobého pobytu cizincům tím, že jako jednu z podmínek, kterou je trvalé bydliště na území ČR psal těmto osobám adresu své rekreační chalupy, když před tím ještě vyrobil falzifikát potvrzení o tom, že tento objekt je schválen příslušnými úřady jako ubytovna. Za tuto službu pak od cizinců vybíral poplatek 3.000,- za jednu osobu na této jeho adrese, když ve skutečnosti tyto osoby nikdy ani neviděl a ty se pak pohybovaly zpravidla po různých stavbách v ČR. Touto trestnou činností pak policista získal nejméně 260.000,- Kč.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a podvod podle § 250 odst. 1 tr. zákona.

Případová studie 9

Policista služebně zařazen na referátu cizinecké policie požadoval po občanech Vietnamu finanční částky, nejprve ve výši 5.000,-, později ve výši 20.000,-Kč za vyřízení jedné žádosti, za to, že kladným způsobem urychleně vyřídí tyto jejich žádosti o udělení dlouhodobého pobytu, a to přes to, že tak byl z titulu své funkce povinen činit bezplatně a v zákonem stanovených lhůtách a dále přes to, že žádosti vietnamských občanů zpravidla splňovaly všechny formální náležitosti a neexistoval zde právní důvod pro jejich zamítnutí. Dále tento policista požadoval od zprostředkovatelů zabývajících se vyřizováním různých žádostí ve věcech dlouhodobého pobytu, pracovních povolení a uzavírání sňatků různě vysoké finanční částky ve výších 20.000 – 60.000,- Kč za přednostní vyřízení jedné žádosti, a to přes to, že tak byl povinen učinit z titulu jím zastávané funkce a bezplatně.

Finanční částky přebíral tento policista zásadně v hotovosti v prodejně textilu jednoho ze zprostředkovatelů, kdy s vietnamskými osobami, které je poskytovaly osobně do styku vůbec nepřišel. Za období dvou let, kdy mu tato trestná činnost byla prokázána činila výše jím získaných úplatků částku cca. 1.200.000,- Kč. Policista si takto získané finanční prostředky ponechal a použil je na rekonstrukci bytu.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, přijímání úplatku dle § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 10

Policistka služebně zařazená na oddělení hospodářské kriminality kriminální policie okresního ředitelství policie úmyslně za finanční úplatu ve výši 80.000,- Kč úmyslně v případě rozsáhlé hospodářské trestné činnosti spočívající v obchodním podvodu cca. 350 osob úmyslně ze spisového materiálu odstranila část poškozených osob a zároveň s tím i důkazy o tom, že i tyto osoby byl touto trestnou činností podvedeny v důsledku čehož pak došlo k výraznému snížení celkem způsobené škody a následně pak k překvalifikování skutku na méně závažnou právní kvalifikaci

v důsledku čehož pak byl pachateli této trestné činnosti uložen příslušným soudem daleko mírnější a dokonce i podmíněný trest odnětí svobody, který by mu jinak uložen být ani nemohl.

Jednání policistky bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a trestný čin přijímání úplatku dle § 160 odst. 1 odst. 3 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 11

Policista služebně zařazen na celorepublikovém útvaru kriminální policie zneužil svého zařazení u tohoto útvaru tím, že pod smyšlenou legendou navštívil organizačně podřízený útvar kriminální policie a zde se dožadoval poskytnutí informací z vyšetřovacího spisu, které když mu byly poskytnuty, následně sdělil osobě podezřelé z rozsáhlé hospodářské trestné činnosti, v důsledku čehož došlo ke zmaření celého vyšetřování a neobjasnění této trestné činnosti, kde způsobená škoda primární trestnou činností překračovala 16.000.000,- Kč.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona.

Případová studie 12

Policista – kriminalista společně se dvěma civilními osobami okradl občana Ukrajiny, který přijel do České republiky za účelem koupě ojetého dodávkového automobilu.

Jeden z pachatelů byl kontaktován svým známým z Ukrajiny, aby mu pomohl se směnou peněz a následnou koupí automobilu. Na základě této žádosti se skupina pachatelů domluvila na způsobu provedení loupeže. Když jeden z pachatelů pomáhal svému známému při směně peněz ve směnárně v Praze 1 a poté jej doprovázel k autobazaru, současně informoval své komplice o průjezdních místech. Ostatní spolupachatelé, z nichž jeden byl policista, jeli souběžně s poškozeným a na vytypovaném místě za pomoci modrého majáku vozidlo poškozeného zastavili.

Policista se prokázal jako příslušník Policie ČR, vozidlo prohlídal, našel tašku s penězi (500.000 Kč a 3.500 USD) a pod záminkou nesprávnosti údajů v cestovním dokladu poškozeného vozili po Praze, až jej následně vysadili na přesně nezjištěném místě, tašku s penězi si ponechali společně s mobilním telefonem a dalšími věcmi. Způsobená škoda byla vyčíslena na cca 600.000 Kč.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin krádež podle § 247 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákona a zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. c) tr. zákona a ostatních spolupachatelů jako trestný čin krádež podle § 247 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 13

Policisté služebně zařazení na útvaru kriminální policie dlouhodobě zneužívali finanční prostředky určené k odměňování informátorů a k jiným specifickým účelům, v důsledku čehož se neoprávněně obohatili o částku v celkové výši nejméně 145.000,- Kč. Tyto prostředky policisté získávali tak, že vyhotovovali smyšlená hlášení o získaných informacích k vymyšlené trestné činnosti od různých osob, na základě nichž pak přebírali od nadřízených finanční prostředky, které měly být určeny jako odměny těmto osobám za jimi poskytnuté informace. Takto neoprávněně získané prostředky pak policisté použili ihned pro svoji potřebu, a to buď jako vklad do hracích automatů, a nebo k útratám v restauracích, které následně navštěvovali.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin podvod dle § 250 odst. 1 tr. zákona.

Případová studie 14

Policisté služebně zařazení na útvaru kriminální policie umožňovali organizované skupině osob páchat trestnou činnost tím, že díky interním informačním systémům policie byli schopni tyto osoby vždy a včas informovat a varovat před jakýmkoli hrozícím nebezpečím z jiných útvarů policie a následně pak zajistit, aby případná trestní řízení proti nim byla zastavena a nebo, aby se ani nezačala. S jejich

vědomím se pak tito pachatelé dopouštěli různě závažné násilné a majetkové trestné činnosti spočívající ve vydírání podnikatelů a jiných zámožných osob, ozbrojených loupežích kamionů a loupežích v jiných objektech a v jednom případě i vraždy. Policisté pak za tuto svoji službu dostávali procentní podíly z finančních částek získaných touto trestnou činností a dále jim byly hrazeny luxusní zahraniční dovolené a dlouhodobější, i několikadenní, pobyty v erotických klubech. Po dobu co se podíleli na této trestné činnosti získali postupně finanční částky ve výši cca. 8.000.000,- Kč.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1, odst. 2, písm. c) a přijímání úplatku dle § 160 odst. 1, odst. 4 písm. b) tr. zákona.

Dalších 10 případů se týká trestné činnosti, které se dopustili policisté služebně zařazení na úseku pořádkové policie.

Případová studie 15

Policista služebně zařazen na obvodním oddělení policie využil svých znalostí o drogově závislých osobách v teritoriu svého oddělení a těm pak sám distribuoval drogy, které získával od jiné kriminálně závadové osoby z řad jugoslávských přistěhovalců. Touto trestnou činností pak získal za období, po které tuto činnost páchal, nejméně 350.000,- Kč.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187 odst. 1 tr. zákona.

Případová studie 16

Policisté obvodního oddělení policie se dozvěděli, že jedna osoba zakoupila od jiné již dříve odcizený mobilní obytný dům (tzv. mobilheim). Vzhledem k tomu, že se jednalo o jejich kamaráda a dále vzhledem k tomu, že pokud by podle zákona tento mobilheim jako věc pocházející z trestné činnosti zajistili, neměl by zřejmě žádnou

šanci na náhradu škody, protože osoba od níž mobilheim koupil byla nemajetná a stíhaná pro dalších mnoho trestných činů, nechali tito policisté tohoto svého kamaráda, aby tento mobilheim prodal na inzerát jiné cizí osobě a poté když nový majitel s tímto domem odjížděl, tak jej pod legendou náhodné dopravní kontroly zastavili, sdělili mu, že jde o věc odcizenou a mobilheim mu podle trestního řádu odebrali. Jejich kamarád, který mobilheim prodal pak tvrdil, že netušil, že jde o kradenou věc a novému majiteli nezbyly peníze ani dům. Způsobená škoda činila 115.000,- Kč.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a podvod podle § 250

Případová studie 17

Policista z místního oddělení v rámci výkonu služby přijal od občana fotoaparát, který našel na území Prahy. Policista tento fotoaparát v souladu se závaznými pokyny předal na oddělení Ztráty a nálezy Magistrátu hl. m. Prahy. Následně se tento policista dostavil do Ztrát a nálezů a vydával se za majitele fotoaparátu, který dostatečně popsal, na základě čehož nebylo pochyb o tom, že je jeho majitelem a byl mu pracovníkem společnosti vydán. Tímto svým jednáním způsobil škodu ve výši cca 9.000 Kč. Stejným způsobem získal po určitém čase i videokameru, která měla hodnotu cca 15.000 Kč.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin podvod dle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona.

Případová studie 18

Tři policisté z obvodního oddělení provedli na parkovišti jednoho hypermarketu kontrolu řidiče vozidla, kterou zjistili, že tento řídil vozidlo bez řidičského oprávnění a tedy se dopustil trestného činu Řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění dle ust. § 180d tr. zákona. Přestože se řidič k uvedenému jednání přiznal, policisté nejprve vyzvali jeho spolujezdkyni, aby se vzdálila z místa, následně naložili řidiče do služebního vozidla a se slovy „Co s tím provedeme?“ přejeli do slepé ulice. Zde začal jeden z policistů řidiči vyhrožovat, že pokud nezaplatí, vezme jej do lesa a tam jej

zmlátí. Na základě těchto pohrůzek se řidič rozhodl akceptovat návrh policistů spočívající v tom, že večer mu zavolají a on jim přinese na jimi určené místo částku 10.000 Kč. Ostatní policisté se řidiči vysmívali a poté co si ponechali občanský průkaz řidiče, sdělili mu „Na co čekáš, běží ti čas!“

Vzhledem k tomu, že se řidiči nedařilo získat v době stanovené policisty požadovanou hotovost, policisté navýšili požadavek o jakési „zpozdné“, které činilo 6.000 Kč. Následně řidič na stanoveném místě předal policistům hotovost ve výši 10.000 Kč, s čímž se však nespokojili a požadovali dalších 8.000 Kč. Po naléhání se řidiči podařilo policisty přesvědčit, aby mu alespoň vrátili zadržovaný řidičský průkaz.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ust. § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona, přijímání úplatku dle ust. § 160 odst. 2, 3 písm. b) tr. zákona, nadřizování dle ust. § 166 odst. 1 tr. zákona a vydírání dle ust. § 235 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákona, dílem dokonaný a dílem nedokonaný, vše spácháno formou spolupachatelství dle ust. § 9 odst. 2 tr. zákona.

Případová studie 19

Policista služebně zařazen na obvodním oddělení policie se domluvil se svým známým kolegou policistou zařazeným u dopravní policie na tom, že vzhledem k tomu, že on zná ze svého okolí mnoho ukrajinských a vietnamských osob, které potřebují souhlasy k pobytu od cizinecké policie, bude se jeho kolega od dopravní policie vydávat za policistu z referátu cizinecké policie, který bude jako ochoten za úplatu umožnit těmto osobám prodloužení pobytu, za což však jako bude požadovat úplatek, a to přes to, že na cizinecké policii tento policista nesloužil a neměl žádnou reálnou možnost žádosti těchto osob kladně vyřídit. Policista pořádkové policie pak tedy zprostředkoval svému kolegovi jednání s různými ukrajinskými a vietnamskými osobami, od kterých vybírali za vyřízení jedné žádosti 30.000,- Kč, které si po těchto jednáních rozdělili a žádné kroky k vyřízení těchto žádostí nepodnikli.

Celkem pak takto tito dva policisté podvedli minimálně 18 osob, ze kterých podvodně vylákali nejméně 540.000,- Kč.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin podvod dle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zákona.

Případová studie 20

Policista služebně zařazen ve funkci zástupce vedoucího obvodního oddělení prováděl za účelem zlepšení výsledků oddělení úmyslné úpravy v elektronických evidencích, kde vymazával jednotlivé neznámé případy trestných činů a u zápisů uváděl, že věc byla zaevidována omylem, v důsledku čehož pak tyto případy trestné činnosti nebyly policií vůbec prošetřovány a pachatelům pak bylo umožněno uniknout případnému trestnímu stíhání.

Dále pak tentýž policista z titulu své funkce, kdy měl na starosti vyřizování spisů, úmyslně příslušným správním úřadům nepředal spisy přestupků spáchaných v dopravě a ponechal tyto hotové spisy u sebe v kanceláři, kdy z větší části se jednalo o spisy jeho kamarádů, známých a příbuzných, v důsledku čehož pak nemohl tento přestupek být projednán v zákonem stanovené lhůtě jednoho roku a došlo tedy k jeho promlčení.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona.

Případová studie 21

Na přelomu roku 2007 a 2008 začali společně organizovat dvě civilní osoby vydírání podnikatele, k němuž si zjistili informace týkající se majetkových poměrů, zvyků, pracovní činnosti i kontaktů. Na těchto informací se na něj nakontaktovali a pod záminkou zajištění úvěru ve výši 12.000.000,-Kč se jim podařilo vylákat částku ve výši 600.000,-Kč a získat směnky na řad podnikatele.

K realizaci vydírání využili svých kontaktů s policistou Policie ČR, který ve služebním stejnokroji a služebním vozidle s dalším spolupachatelem zastavil

projíždějící vozidlo podnikatele a spolujezdec policisty tomuto podnikateli do vozidla vhodil obálku s údaji k jisté e-mailové schránce. V této schránce našel podnikatel požadavek vyděračů, aby zaplatil částku ve výši 3.000.000 Kč, jinak bude zařízeno, aby šel do kriminálu, protože o něm vědí, že je distributorem drog.

K samotnému předání požadované částky nedošlo, neboť podnikatel věc oznámil a skupina o celkovém počtu devět osob, z nichž jeden byl policista, byla zadržena.

Jednání pachatele - policisty bylo právně kvalifikováno jako zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a vydírání dle § 235 odst. 1, 2 písm. a), d) tr. zákona a ostatních civilních osob jako trestný čin vydírání dle § 235 odst. 1, 2 písm. a), d) tr. zákona.

Případová studie 22

Policista služebně zařazen na oddělení vnitřní kontroly v období od července 2007 do prosince 2007 po předchozí domluvě předal DVD nosiče s kopiemi filmů dalším osobám. Tímto zasáhl do autorských práv a způsobil tak škodu na ušlém zisku 4.548 Kč a na autorských právech ve výši 2.750.000 Kč a dále si neoprávněně přisvojil osobní údaje o 1.197 pracovnících jistého ředitelství policie.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestné činy porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi dle § 152 odst. 1 tr. zákona a neoprávněné nakládání s osobními údaji dle § 178 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zákona.

Případová studie 23

V roce 2007 proběhly tři loupežné přepadení banky a benzinové čerpací stanice ve Středočeském kraji a sázkařské provozovny v Jihočeském kraji. Po analýze prvotních zjištění vyvstalo podezření, že se trestného činu dopustil policista služebně zařazený na obvodním oddělení.

Vzhledem ke způsobu spáchání byla natypována další dvě loupežná přepadení benzinových čerpacích stanic. Všechna loupežná přepadení byla provedena se střelnou zbraní.

V průběhu prověřování podezřelý policista spáchal další loupežné přepadení v Západočeském kraji, kdy byl krátce po jeho spáchání zadržen policisty ÚRN.

Jednání policisty bylo právně kvalifikováno jako trestný čin loupež dle § 234 odst. 1 tr. zákona a byl vyšetřován vazebně.

Případová studie 24

Policisté služebně zařazení na obvodním oddělení policie úmyslně za účelem umožnění uniknutí trestnímu stíhání a dále pak za účelem uskutečnění pojistného podvodu, v době kdy byli zavoláni na místo dopravní nehody vojenského nákladního automobilu a poté když na místě zjistili, že příslušníci Armády ČR použili tento nákladní automobil k soukromým účelům, konkrétně k převozu nově zakoupeného soukromého osobního automobilu a reálně jim hrozilo trestní stíhání za zneužití bojového dopravního prostředku, se s těmito vojáky na místě domluvili, že v protokole o dopravní nehodě neuvedou, že vojenský automobil převážel soukromé motorové vozidlo, v důsledku čehož jim umožnili uniknout následnému trestnímu stíhání, kdy však dále proto, že při této dopravní nehodě došlo i k poškození tohoto převáženého soukromého vozidla a vzniklou škodu by si tedy musel z vlastních prostředků hradit majitel, kterým byl jeden z vojáků, vypracovali následně smyšlený protokol o dopravní nehodě tohoto osobního automobilu na nedalekém místě, na základě něhož pak bylo uplatněno neoprávněné pojistné plnění ve výši 215.000,- Kč. Policisté toto vše udělali zadarmo, údajně ze solidarity k příslušníkům AČR.

Jednání policistů bylo právně kvalifikováno jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zákona a trestný čin pojistný podvod dle § 250 a odst. 1, odst. 4 tr. zákona.

5. DISKUZE

5.1 Diskuze k výzkumným otázkám

V souvislosti s 1. výzkumnou otázkou jsem po provedení výzkumu zjistila, že větší počet trestných činů páchají osoby mladšího věku. Podobně vidí situaci také Kaiser (15), který uvádí, že kriminalita obecně stoupá kolem věku 20 let, aby pak po 35. roku opět klesala. S tímto názorem se rovněž shoduje analýza porovnání věkové struktury pachatelů zveřejněná personálním odborem Ministerstva vnitra ve výroční zprávě Inspekce ministra vnitra z roku 2008, která uvádí, že podíl pachatelů této trestné činnosti je nejčastěji do 30 let věku (36). K Policii se často hlásí i osoby, které by k této instituci nešly, nebýt nedostatku pracovních příležitostí na trhu práce. Tyto osoby mnohdy nemají osobní ani charakterové vlastnosti vhodné pro práci policisty a nechápou tuto práci jako poslání, ale pouze jako zdroj finančních prostředků. Proto jsou svolní k páčání trestné činnosti a zpravidla tato příležitost přichází velmi brzy. S tímto názorem se shoduje Čírtková (6), která uvádí, že podmínkou vhodného výběru uchazečů k policii je důkladné psychologické vyšetření uchazeče. Toto vyšetření prověřuje zdravotní a psychickou způsobilost jedince a provádějí ho policejní psychologové. I přesto se však stává, že výběrem projde uchazeč, který nemá dostatečnou psychickou způsobilost pro výkon profese. Zde se jedná o trestnou činnost méně závažnou, neboť policisté nejsou schopni se z důvodu krátkého trvání služby zapojit do organizovaných skupin.

V souvislosti s 2. výzkumnou otázkou jsem zjistila, že nejvíce trestné činnosti se podle jednotlivých úseků služby policie dopouštějí příslušníci dopravní a pořádkové policie, kdy největší problém je zejména u služby pořádkové policie. Výroční zpráva o činnosti Inspekce ministra vnitra z roku 2008 potvrzuje, že stejně jako v několika letech předchozích se trestná činnost vyskytuje v nejvyšší míře u pořádkové policie, kde dosahuje téměř polovinu procentuálního vyjádření celkové zjištěné trestné činnosti příslušníků Policie České republiky (36). Do služby pořádkové policie často nastupují mladí policisté, kteří nemají mnoho zkušeností a jsou zařazeni v nejnižší platové třídě. Tito policisté ve většině případů svým protiprávním jednáním však nepáchají příliš

závažnou trestnou činností. V souvislosti s touto výzkumnou otázkou uvádí Dufková a Zlámal (7), že příslušník policejního sboru má bránit všem formám korupce v rámci policie. Policista je zavázán k odmítání korupce a prosazování této zásady i u svých kolegů. Policisté mají své povinnosti vykonávat v souladu se zákonem čestně, nestranně a nesmějí připustit, aby se jejich soukromé zájmy dostaly do konfliktu s jejich postavením. Jelikož je policista pověřen výkonem služby pro veřejnost a je nositelem veřejné moci, může jej to svádět, aby se pokusil využít svého postavení a svých vztahů k čistě osobním zájmům. Tím, že přijme, nebo dokonce neoprávněně požádá veřejnost o peníze, dopouští se trestného činu podplácení. Fakt, že policista přijme od občana dary nebo různé výhody výměnou za provedení jistých kroků v jeho prospěch, znamená závažné porušení povinnosti vystupovat čestně a nezištně.

5.2 Diskuze k případovým studiím

Jednou z nejproblémovějších skupin jsou policisté ze služby *dopravní policie*. Důvodem je to, že služební zařazení těchto policistů je stejné jako například u služby pořádkové policie, tudíž jsou hodnoceni podle nejnižší platové třídy. Jak uvádí analýza výskytu trestné činnosti, zveřejněná ve výroční zprávě Inspekce ministra vnitra z roku 2008, je dopravní policie v počtu spáchaných trestných činů na druhém místě. Vzhledem k tomu, že tento stav dlouhodobě přetrvává, bude jeho řešení vyžadovat značnou aktivitu řídicích i kontrolních mechanismů (36). Tito policisté přicházejí do styku s velkým lákadlem získání snadného výdělků a to s minimálním rizikem, protože i když se prokáže, že se nehoda nestala, předpokládá trestnost až to, že by účastník nehody řekl, že o tom policista věděl, čímž by se i tento účastník stával spolupachatelem. Z tohoto důvodu se jedná o masově rozšířenou trestnou činnost. I zde má trestná činnost charakter zejména korupčního jednání.

V případové studii č. 1 policista zneužil toho, že neexistuje žádný pevný sazebník pokut, ale pouze doporučený. Vždy záleží na policistovi, jak bude přestupek kvalifikovat. Může hrozit minimální sankce, nebo je pak velké lákadlo vyřídit přestupek „vedle“ a následně ho kvalifikovat mírně.

U případové studie č. 2 se jedná o masově rozšířenou trestnou činnost, která je specifická zejména pro Prahu, kdy policisté oznámí soukromým subjektům skutečnosti o nehodách, které jim umožní být na místě nehody první. Policisté jsou rovněž schopni vydírat osoby, aby využily konkrétní servis. Tato trestná činnost je těžce prokazatelná, neboť policistu by musela prozradit osoba, která úplatek dává, čili se rovněž stává pachatelem.

V případové studii č. 3 se jedná o klasický případ, který svědčí o nekvalitním výběru lidí k Policii. Jedná se zde o mladého policistu, který dokáže využít zneužití pravomoci již v prvopočátku služby.

V případové studii č. 4 se opět jedná o mladé policisty sloužící u Policie 2 a 4 roky, kteří využili nestanovených pevných sankcí za řešení přestupků. Tato trestná činnost je rozšířená zejména v Praze masově.

Případová studie č. 5 popisuje případ prezentovaný v médiích jako akce „Užovka“, kdy se jednalo o organizovanou skupinu většího počtu osob. Policisté byli sami organizátory této trestné činnosti a k jejímu páchání získávali další osoby. Do případu byli zapojeni jak řadoví policisté tak vedoucí funkcionáři, kteří dostávali „desátky“ – část finanční hotovosti. Stejně tak byli do případu zapojeni pracovníci pojišťoven, autoservisů a autopůjčoven. Zde se již nejedná o klasickou trestnou činnost jednotlivců, která je páchána za účelem přivýdělku, ale o organizovanou trestnou činnost, která se pro zúčastněné stává hlavním zdrojem obživy. Prvek organizovanosti spočívá dále v tom, že tato trestná činnost je doprovázena násilnou trestnou činností spočívající zejména ve vydírání, vyhrožování a omezování osobní svobody osob, které by se již nechtěli na této trestné činnosti dále podílet. Skutečný rozsah trestné činnosti je nezjistitelný, avšak po zadržení pachatelů klesla nehodovost v příslušném teritoriu o 1/3, kdy naopak v celé ČR je trend počtu dopravních nehod zvyšující.

V 6. případové studii se jedná o obdobný případ jako již uvedený viz. výše, zdokonalený v tom, že policista je zde již se soukromým subjektem spřátelen a prvky organizovanosti spočívají v tom, že trestná činnost je páchána trvale, za což je mu pravidelně vyplácen podíl na zisku a nikoliv pouze nahodila za jednotlivé případy.

V případové studii č. 7 se jedná o ojedinělý případ zkušeného policisty, kde je zneužito faktu, že trestní zákoník stíhání některých zločinů podmiňuje souhlasem poškozeného, což zde bylo zneužito tím, že byly sepsány protokoly o fiktivních výsleších, v nichž tito příbuzní souhlas nedali, ačkoliv tak nemohli reálně učinit vzhledem ke svému kritickému zdravotnímu stavu. Pokud by tato trestná činnost zůstala neodhalena umožnil by tento krok policisty vyhnout se několikaletému trestu odnětí svobody.

Trestná činnost páchaná policisty u služby *cizinecké policie* je obdobně jako u dopravní policie velmi rozšířená. Navíc je umocněná tím, že policisté zde svým rozhodnutím velmi výrazně ovlivňují život jiných lidí. Pro cizince je velmi důležité, zda pobyt v České republice dostanou či nikoliv. Jedná se o oblast, kde policisté přijímají vysoké úplatky a nejsou výjimkou ani stotisícové částky. Forem páchání této trestné činnosti je mnoho. Již v minulosti byly u některých policistů při realizaci odhaleny až několikamilionové částky. Dufková a Zlámal (7) uvádějí, že nezbytná nestrannost při výkonu policejní služby vyžaduje naprostou absenci diskriminace osob, zejména z důvodu jejich původu, národnosti, náboženství, politických a filozofických názorů či z jakýchkoliv jiných důvodů.

V případové studii č. 8 se jedná spíše o případ drobného přivýdělníka policisty, který využil benevolence a mezer v příslušných právních předpisech, spočívající v tom, že ubytovací zařízení lze zřídit v podstatě v každém objektu, který splňuje nenáročné podmínky a dále využil toho, když obdržel doklad o tom, že objekt podmínky splňuje, že dále neprobíhají již žádné kontroly, zda v objektu skutečně někdo bydlí. V tomto případě se jedná o selhání, kdy není prováděna žádná následná kontrola dodržovaných podkladů pro rozhodnutí. Tento případ by zůstal utajen nebýt toho, že policistu – pachatele prozradil jeho závistivý kolega.

V případové studii č. 9 se jedná o případ masového rozšíření zneužití pravomoci, kdy policista neudělá nic navíc protiprávně, než co bylo pouze náplní jeho práce. Nicméně cizincům věc podá tak, že jsou zde důvody pro to, aby jim pobyt udělen nebyl za což oni jsou ochotni zaplatit velmi vysokou částku. V tomto případě byl policista velmi precizní, vše vyřizoval včas a ve lhůtách, důkladně vedl administrativu. K odhalení došlo, když se policista začal stávat stále nenasytnějším a stále zvyšoval částky úplatků. Pro cizince se situace začala stávat neúnosná, a nezbylo mu nic jiného než celou věc oznámit. Díky spolupráci osob, po kterých byly úplatky požadovány, se podařilo objasnit další případy, avšak podle informací se stejně podařilo odhalit pouze zlomek spáchané trestné činnosti.

V případové studii č. 10 se jedná o ojedinělý případ trestné činnosti, kdy policistka řešila tíživou finanční situaci tím, že přistoupila na nabídku pachatele, kterému šlo o velký trest. Spáchání této trestné činnosti jí bylo umožněno pouze tím, že věc byla ohromně rozsáhlá a v prvotním šetření byl nezjistitelný počet poškozených osob. Současně byla způsobena nedůslednou prací dozorového státního zástupce a stejně tak jejích nadřízených funkcionářů. Na tento případ se přišlo až u soudu, kdy některé z poškozených osob zjistily, že uvedená věc už se soudí, aniž by byly nějak vyrozuměny a proto se začaly dožadovat náhrady škody. Následně se potom zjistilo, že nejsou vedeni jako poškození.

V případové studii č. 11 se jedná o případ velmi problémového policisty, který byl několikrát rozpracován pro trestnou činnost. Policista se rozhodl využít svých kontaktů s kriminálně závadovými osobami, které získal při objasňování jiné trestné činnosti. Dále zneužil svého postavení u organizačně výše postaveného útvaru, které mu umožňovalo nahlédnout a zajímat se o věci šetřené na níže postavených útvarech. Velká závažnost tohoto případu spočívá v tom, že se jedná o kriminalitu s ohromnou způsobenou škodou a o kriminalitu vysoce postaveného policisty, který by měl být jako „pracovník elitního útvaru“ zárukou řádného prošetření a objasnění takovéto trestné činnosti.

V případové studii č. 12 se jedná o případ, kdy se policista stává běžným členem organizované skupiny pachatelů. Nejde zde o klasický případ zneužití pravomoci, ale o případ běžného páchaní trestné činnosti policistou. Nebezpečí této trestné činnosti spočívá v tom, že policista zapojen na SKPV je důkladně obeznámen s formami a metodami, které jsou užívány při odhalování trestné činnosti a dokáže zpravidla těmto postupům efektivně čelit.

V případové studii č. 13 se jedná opět o případ selhání jednotlivce, kdy policista, který byl závislý na automatech, již neměl dostatek finančních prostředků a rozhodl se je opatřovat různými způsoby včetně páchaní trestné činnosti. Tento případ je pouze jedním z mnoha druhů trestné činnosti, které se dopustil a kdy přitom vyžil skutečnosti, že útvary kriminální policie z logických důvodů disponují speciálně určenými finančními prostředky, které jsou určeny na krytí nákladů v souvislosti se získáváním informací, v prostředí kriminálně závadových osob.

Případová studie č. 14 popisuje případy trestné činnosti, které se měli dopouštět policisté v případě, který byl v médiích prezentován jako případ Berdychova gangu. Policisté byli ochotni za velké finanční částky a současně s využitím svých pravomocí umožnit páchaní velmi závažné a rozsáhlé majetkové a násilné trestné činnosti (loupeže, vražda). Pokud by případ nebyl odhalen došlo by k většímu počtu těchto závažných trestných činů. Jedná se o jeden z nejzávažnějších případů, který útočí na samotnou existenci kriminální policie.

Poslední skupinou je trestná činnost policistů páchaná na úseku *pořádkové policie*. Jak již bylo řečeno, zde jsou policisté hodnoceni podle nejnižší platové třídy a rovněž přicházejí do styku s velkým lákadlem vylepšení finančního rozpočtu.

V případové studii č. 15 se jedná o velmi mladého policistu sloužícího u policie pouze několik měsíců. K policii nastoupil pouze z nedostatku jiných pracovních příležitostí. Již od svého nástupu se dopouštěl kázeňských provinění a díky svému zařazení u policie nejprve vyřizoval nezákonným způsobem drobné přestupky svých známých a kamarádů, kdy následně se pak rozhodl těchto známostí využít i ke svému

vlastnímu obohacení vzhledem k nízkému platu, z tohoto důvodu se neváhal zapojit i do distribuce drog kdy ovšem vzhledem k charakteru místa jeho služebního zařazení - nevelké město, bylo velmi obtížné tuto trestnou činnost skrýt. Zejména jeho častá přítomnost v okruhu drogově závislých osob vedla k brzké době k odhalení jeho zapojení do této trestné činnosti. Opět se jedná o případ selhání výběru policistů kdy tento policista, který charakterově nesplňoval předpoklady pro přijetí, byl i přesto přijat.

V případové studii č. 16 se jedná o obdobný případ charakteristický pro „drobnou trestnou činnost“ policistů, nikoliv nejzávažnější a charakteristickou pro menší obvodní oddělení menších měst, kde jsou velmi silné vazby mezi policisty, kteří v místě rovněž bydlí a místními obyvateli. Policista nedokázal odmítnout žádost svého dlouholetého kamaráda o to, aby nepřišel o finanční prostředky, které vložil do odcizené věci a vymyslel tento způsob. Jedná se o exces policisty, jediný prohrěšek kdy nedokázal odmítnout svému kamarádovi už proto, že spolu hráli fotbal a nedokázal říct, že se jedná o trestný čin. Nejedná se tedy o příliš závažnou trestnou činnost.

V případové studii č. 17 se jedná o výjimečný případ spočívající ve využití situace, kdy se nejedná o trestnou činnost připravovanou, plánovanou ani páchanou po delší dobu. Policista, který se této trestné činnosti dopustil, pracoval u policie 8 let a svou práci vykonával řádně. K tomuto kroku zřejmě vedlo to, že jeho manželka byla v té době na mateřské dovolené v důsledku čehož byl delší dobu v tíživé situaci a rozhodl se tímto způsobem vyřešit momentální potřebu.

V případové studii č. 18 se jedná o charakteristický případ páchaný v anonymitě velkých měst. Policisté využívají zejména u zahraničních osob nebo u osob z jiných měst jejich dezorientace ve velkých městech. Bývá zpravidla i obtížné určit hlídku, která se toho dopustila, neboť se vždy v místě pohybuje několik útvarů, nebo přejedou na jiné místo a už se to obtížně řeší. Zde se jednalo o policisty, kteří se této trestné činnosti dopouštěli delší dobu. Protože jim trestná činnost dlouho procházela, stávali se stále méně opatrnými a stále více agresivními. Domnívali se, že jsou nepolapitelní. Zřejmě došlo pouze k objasnění malého zlomku jimi páchané trestné činnosti.

V případové studii č. 19 se jedná o případ zneužití tísňe cizinců, kteří se snaží zejména z tíživých sociálních důvodů získat zaměstnání v České republice, přičemž narážejí na velké množství osob, které z tohoto těží a pouze se na nich přizívají. Nebezpečnost spočívá v tom, že zde policista využil znalostí forem práce cizinecké policie, kdy vůbec sám neměl reálnou možnost ovlivnit vyřízení jejich žádostí. Již od prvopočátku jednal s tím, že osoby podvede a následně i podváděl. Opět se jedná o policistu, který byl gambler a měl mnoho různých úvěrů, dlužil doma, prodal zařízení bytu a veškeré peníze prohrál v automatech.

V případové studii č. 20 se jedná se o klasický případ malého oddělení, jak již bylo rovněž uvedeno výše. Policisté jsou striktně hodnoceni podle objasňenosti případů, a aby byl policista dobře hodnocen a dostal odměnu, rozhodl se, že musí objasňenost oddělení zlepšit, takže oznámené trestné činy vůbec neřešil a úmyslně je z evidencí odstraňoval. Zde opět selhaly vnitřní kontrolní mechanismy, kdy nadřízení se několikrát spokojili s vysvětlením, že se jedná o technické závady počítačových systémů a žádnou zpětnou vazbou nekontrolovali, zda se občané nezajímají o vyřešení svých případů. Oni se však samozřejmě zajímali, čímž se na vše přišlo. Policista záměrně lidi chlácholil, že si mysleli, že se případ řeší. Dále pak pojišťovny chtěly záznamy o výsledcích šetření a tím se na věc rovněž přišlo. Jedná se o případ, který byl možný pouze nedůslednou prací kontrolních orgánů.

V případové studii č. 21 se opět jedná o případ zapojení policisty do organizované trestné činnosti, kdy se nejedná pouze o jednorázové zneužití pravomoci, ale kde se policista stává členem zločinecké skupiny a vzhledem k jeho pravomocem je mu svěřena určitá úloha v rámci dělby práce při páčání trestné činnosti. Jedná se o velmi závažný případ, protože policisté znají formy páčání. Odhalení je obtížné.

V případové studii č. 22 se jedná o případ běžné trestné činnosti, který je zajímavý tím, že se nejedná o pravou kriminalitu policisty, a že se ho dopustil policista z oddělení vnitřní kontroly policie, který by o to víc měl ctít zákon, než řadový policista. Případ souvisí s obecnou tolerancí společnosti k některým formám trestné

činnosti jako např. nelegální porušování autorských práv (kopírování cd, dvd). Trestná činnost není v podvědomí společnosti chápána jako trestná.

V případové studii č. 23 se jedná o případ, kdy se policista dopouštěl běžné trestné činnosti, kdy ovšem v tomto případě se jedná o velmi závažnou násilnou trestnou činnost spočívající v ozbrojených loupežích. Nejedná se o běžnou činnost spočívající s jeho zaměstnáním, ale spíše s nekvalitně provedeným výběrovým řízením, které neodhalilo charakterové vlastnosti policisty, který přesto neváhal se zbraní v ruce přepadávat. Při svém zadržení kladl tuhý odpor a neváhal zbraň použít i proti svým kolegům – policistům.

V poslední případové studii č. 24 se jedná o spíše výjimečný případ páchání trestné činnosti, kdy policisté z jakési kolegiality byli ochotni přistoupit na nabídku vojáků spočívající ve spáchání pojistného podvodu, kdy prvopočátkem nebyl tento čin připravován a hlavním cílem nebylo získání finančních prostředků, ale spíše projevení falešné kolegiality, v důsledku čehož mělo být umožněno uniknout vojákům trestnímu stíhání za jiný trestný čin. Jednalo se o slušné, bezproblémové policisty, kteří se nedopouštěli jiné trestné činnosti, a jednalo se zde spíše o exces.

Dufková a Zlámal (7) uvádí, že policista, který pracuje v demokratickém a právním státě, by si měl být stále vědom toho, jak má plnit své nesnadné poslání. Policista musí respektovat pravidla stanovená demokratickým státem, který deklaruje dodržování lidských práv. Policejní služba patří mezi povolání, kde je v porovnání s většinou jiných oblastí lidské činnosti rámec práv a povinností vymezen zákonnými a jinými právními normami a služebními předpisy a služební jednání policisty má jasně vymežující charakter a způsob jednání.

6. ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se pokusila nastínit problematiku trestné činnosti páchané příslušníky Policie České republiky.

Objem zjištěné a prokázané celkové trestné činnosti představuje pouze dílčí, byť závažnou informaci o vnitřním klimatu v Policii České republiky, o míře tolerance vůči protiprávním jednáním i o míře ochoty chovat se v rozporu se zákony České republiky. Vývoj počtu objasněných trestných činů sice nevypovídá jednoznačně o růstu kriminality příslušníků Policie České republiky, ale rozhodně potvrzuje, že míra tolerance vůči protiprávnímu jednání neklesá a přinejmenším má, byť mírně, rostoucí tendenci.

Na základě provedeného výzkumu byla stanovena hypotéza, že i do budoucna se dá předpokládat i nadále se zvyšující počet odhalených pachatelů trestných činů z řad příslušníků Policie České republiky. Tento předpoklad sám o sobě nesvědčí o celkovém růstu kriminality příslušníků Policie České republiky, ale o zintenzivnění a zkvalitnění práce příslušníků inspekce policie, jehož důsledkem je vyšší míra objasněnosti kriminality policistů. I nadále platí dlouhodobý požadavek důsledného zjišťování delikvence příslušníků Policie České republiky a její eliminace preventivními i represivními nástroji. V souvislosti s tím je potřeba dát příslušný důraz i na odhalování a postihy přestupků a všech typů protiprávního chování a ve smyslu nové právní úpravy se zaměřit i na prověřování míry odolnosti příslušníků Policie České republiky vůči protiprávnímu jednání (aniž by tyto zkoušky spolehlivosti musely vždy končit zjištěním skutečně protiprávního jednání), které by mohlo přinést i obecné poznatky o problémech přípravy a etického vybavení policistů.

Boj s trestnou činností příslušníků Policie České republiky i nadále zůstává úkolem, který má z hlediska vnitřní i vnější autority Policie České republiky vysokou míru závažnosti, a který je ve vztahu zejména k veřejnému mínění nutno s plným důrazem plnit a potvrzovat tím obecné vědomí, že s případy subjektivního selhání

příslušníků Policie České republiky se dovede Policie České republiky jako celek náležitě vypořádat.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. ADAIR, J. *Jak efektivně vést druhé*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1993. 232 s. ISBN 80-85603-40-3.
2. ADAIR, J. *Jak se správně rozhodovat a řešit problémy*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 82 s. ISBN 978-80-251-1779-8.
3. BARTOŠOVÁ, H. *Management, Teorie a praxe policejní činnosti*. 2. rozšíř. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 1997. 201 s. ISBN 80-85981-96-3.
4. BUDILOVÁ, L., HIRT, T. *Policista v multikulturním prostředí*. Praha: Člověk v tísní, 2005. 100 s. ISBN 80-903510-1-8.
5. ČÍRTKOVÁ, L. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 188 s. ISBN 8024720140.
6. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 254 s. ISBN 80-7178-475-3.
7. DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL J. *Policie a profesní etika se zaměřením na etický kodex Policie České republiky*. Praha: Střední policejní škola Ministerstva vnitra, 2005. 67 s.
8. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o Generální inspekci bezpečnostních sborů*.
9. *Důvodová zpráva Policie České republiky*.
10. HERZOGOVIČ, D. *Policejní etika v dokumentech*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2000. 122 s. ISBN 80-7251-041.
11. HERZOGOVIČ, Z. *Policejní etika*. 1. vyd. Praha: Vydáno vlastním nákladem, 2003. 327 s. ISBN 80-238-9984-8.
12. HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o policii České republiky: a související předpisy*. 2. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2001. 207 s. ISBN 80-7317-003-5.
13. HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. 3. dopl. vyd. Praha: Eurounion, 2005. 236 s. ISBN 80-7317-041-8.

14. JELÍNEK, J., SOVÁK, Z. *Trestní zákon a trestní řád - úplné znění zákonů o policii, o výkonu vazby, o výkonu trestu odnětí svobody, o probační a mediační službě*. 18. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2002. 916 s. ISBN 80-7201-366-1.
15. KAISER, G. *Kriminologie*. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 268 s. ISBN 80-7179-002-8.
16. KATUŠČÁK, D., DROBÍKOVÁ, B., PAPÍK, R. *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 162 s. ISBN 978-80-89132-70-6.
17. KOHOUTEK, R., ŠTĚPANÍK, J. *Psychologie práce a řízení*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2000. 223 s. ISBN 80-214-1552-5.
18. KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů – základy moderní personalistiky*. 4. rozšíř. vyd. Praha: Management Press, 2007. 400 s. ISBN 978-80-7261-168-3.
19. KOZLOVÁ, L., KUBELOVÁ, V. *Jak psát bakalářskou a diplomovou práci*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, 2008. 56 s. ISBN 978-80-7394-112-3.
20. KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: Beck, 2005. ISBN 80-7179-813-4.
21. LÍDLOVÁ, M. *Inspekce Policie České republiky – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. c2008, poslední revize 1.4.2009 [cit.2010-01-04]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/inspekce-policie-ceske-republiky-875232.aspx>.
22. LÉBLOVÁ, M. *Boj proti korupci – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. c2009, poslední revize 2.6.2009 [cit.2009-11-04]. Dostupné z <http://www.mvcr.cz/boj-proti-korupci.aspx>.
23. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. *Kriminologie*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2004. 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
24. PETERKOVÁ, J. *Tvorba diplomové práce*. 1. vyd. Praha: VŠE (Oeconomica), 2007. 88 s. ISBN 978-80-245-0776-5.
25. POLICIE ČR, *Informace o možnostech uplatnění v Policii České republiky*. 2009. 26 s.

26. POLICIE ČR, *Policie České republiky* [online]. c2010, [cit.2010-03-03]. Dostupné z <http://www.policie-cr.cz/>.
27. POLICIE ČR, *Povolání policista* [online]. c2010, [cit.2010-02-03]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/povolani-policista.aspx>
28. POLICIE ČR, *Přijímací řízení* [online]. c2010, [cit.2010-02-15]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/prubeh-prijimaciho-rizeni.aspx>.
29. SLOŽILOVÁ, D. Nejlepší policisté roku 2008. *Policista*. 2008, roč. 14, č. 8, s. 12. ISSN 1211-7943.
30. STÝBLO, J. *Personální management*. 1. vyd. Praha: Grada, 1993. 336 s. ISBN 80-85424-92-4.
31. ŠÁMAL, P., KRÁL, V., PÚRY, F. *Trestní řád*. 4. vyd. Praha: C.H.Beck, 2002. 1224 s. ISBN 80-7179-634-4.
32. ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon č. 273/2008 o policii s komentářem*. Praha: Grada, 2007. 397 s. ISBN 9788073801601.
33. ŠULEŘ, O. *Manažerské techniky*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1995. 225 s. ISBN 80-85839-06-7.
34. *Vlastní zdroj*.
35. *Výroční zpráva o činnosti Inspekce ministra vnitra v roce 2007*. Praha: ministerstvo vnitra, 2007. 31.s.
36. *Výroční zpráva o činnosti Inspekce ministra vnitra v roce 2008*. Praha: ministerstvo vnitra, 2008. 28.s.
37. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v platném znění*.
38. *Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v platném znění*.
39. *Závazný pokyn policejního prezidenta ČR ze dne 26. června 2009 k provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie České republiky*.

8. KLÍČOVÁ SLOVA

Policie

Příslušník

Pachatel

Česká republika

Trestná činnost

Inspekce

9. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Závazný pokyn policejního prezidenta k provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie České republiky

**ZÁVAZNÝ POKYN
policejního prezidenta
ze dne 26. června 2009**

**k provádění služebního a průběžného hodnocení
příslušníků Policie České republiky**

Změna: ZPPP č. 5/2010

V souladu s § 45 odst. 2 písm. a) a § 203 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a k zajištění jednotného postupu při provádění služebního hodnocení a průběžného hodnocení (dále jen „hodnocení“) příslušníků Policie České republiky (dále jen „policista“),

s t a n o v í m :

**ČÁST PRVNÍ
ÚVODNÍ USTANOVENÍ**

Čl. 1

Účel hodnocení

Účelem hodnocení je získání objektivních a nezpochybnitelných podkladů pro

- a) posouzení kvality plnění úkolů Policie České republiky (dále jen „policie“) a motivace policistů k jejich plnění,
- b) posouzení, zda je chování policistů v souladu s „Etickým kodexem Policie České republiky“¹⁾,
- c) řízení a kontrolu výkonu služby policistů (dále jen „výkon služby“),
- d) rozhodování ve věcech kázeňských a ve věcech služebního poměru,
- e) posouzení odbornosti policisty, jeho profesních znalostí a schopností,
- f) stanovení případného plánu úkolů dalšího odborného rozvoje policisty (čl. 8 odst.

1 písm. e).

Čl. 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto závazného pokynu se rozumí

a) hodnoceným policista, u kterého je prováděno hodnocení,

b) hodnotitelem vedoucí policista 2) provádějící služební hodnocení a schvalující průběžné

1) Příloha č. 1 a 2 rozkazu policejního prezidenta č. 1/2009, o profesní etice Policie České republiky, ve znění rozkazu policejního prezidenta č. 34/2009.

2) § 5 odst. 1 a § 203 odst. 2 a 5 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

ZPPP č. 79/2009 Strana 2 hodnocení,

c) přímým nadřízeným

nejbližší služebně nadřízený policista nebo vedoucí zaměstnanec policie 1. a 2. stupně řízení

3) hodnoceného, který provádí jeho průběžné hodnocení,

d) vedoucím hodnotitelem služební funkcionář

4), pokud není zároveň hodnotitelem; v takovém případě, je vedoucím hodnotitelem nadřízený služební funkcionář,

e) garantem hodnocení

policista nebo zaměstnanec policie určený služebním funkcionářem k provedení proškolení hodnotitelů, přímých nadřízených a popřípadě i hodnocených,

f) pověřeným policistou,

policista písemně pověřený (příloha č. 1 k tomuto závaznému pokynu) a proškolený hodnotitelem nebo garantem hodnocení k provedení služebního

hodnocení,

g) prioritou

postupy a opatření k dosažení stanoveného cíle, kterým je dáována přednost před jinými,

h) oblastí

okruh znalostí a odborná připravenost policisty k výkonu služby z hlediska schopností, dovedností a vystupování v profesních situacích,

i) standardem

hodnotitelem požadovaná úroveň výkonu služby a jeho výsledků dosahovaných v rozsahu stanoveným právním předpisem⁵⁾ a plnění dalších úkolů v jednotlivých oblastech,

j) principem hodnocení

postupy a pravidla, jejichž dodržování je zárukou objektivitě hodnocení; principy hodnocení jsou

1. posuzování výkonu služby z hlediska hodnocení jednotlivých oblastí a případných záznamů významných událostí (příloha č. 2 k tomuto

závaznému pokynu),

2. porovnávání úrovně výkonu služby hodnoceného se standardem, k) hodnoceným obdobím

období od termínu posledního hodnocení k termínu nového hodnocení,

l) osobní znalostí

znalost hodnoceného hodnotitelem zejména na základě přímé spolupráce, řídicí

3) § 124 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

4) Závazný pokyn policejního prezidenta č. 46/2009, o personální pravomoci.

5) Nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, ve znění pozdějších předpisů.

ZPPP č. 79/2009 Strana 3

činnosti nebo účasti na společných poradách; lze ji doplnit též z informací získaných z podkladových materiálů o služební činnosti hodnoceného.

Čl. 3

Zpracování osobních údajů

(1) Zpracování osobních údajů v hodnocení, s výjimkou zpracování osobních údajů v záznamovém archu sebehodnocení policisty (příloha č. 3 k tomuto závaznému pokynu) se řídí právními předpisy⁶⁾.

(2) Zpracování osobních údajů v záznamovém archu sebehodnocení policisty je prováděno s písemným souhlasem hodnoceného⁷⁾ (příloha č. 4 k tomuto závaznému pokynu), který se v tomto případě stává součástí hodnocení.

(3) Osobní údaje jsou zpracovávány automatizovaně nebo ručně.

Čl. 4

Správce a zpracovatel osobních údajů

(1) Správcem osobních údajů je ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia České republiky (dále jen „ředitelství pro řízení lidských zdrojů“), které zabezpečuje komplexní řízení procesu hodnocení včetně zajištění souladu s právními předpisy a interními akty řízení⁸⁾.

(2) Zpracovatelem osobních údajů je hodnotitel, přímý nadřízený, vedoucí hodnotitele, pověřený policista, tříčlenná komise (čl. 6 odst. 4), předchozí hodnotitel (čl. 6 odst. 3) a garant hodnocení.

(3) Zpracovatelé uvedení v odstavci 2 jsou při zpracování osobních údajů povinni

a) přijmout opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení, ztrátě, neoprávněným přenosům nebo jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití (opatření k ukládání záznamových archů, zabezpečení otevřených programových aplikací s osobními údaji před vizuálním nebo jiným přístupem neoprávněných osob, stanovení přístupového hesla, likvidace),

b) realizovat právo přístupu k osobním údajům a ochranu dalších práv stanovených právním předpisem⁹⁾,

c) zpracovávat osobní údaje získané při sebehodnocení pouze se souhlasem hodnoceného a plnit vůči němu informační povinnost¹⁰⁾,

d) provádět likvidaci osobních údajů po uplynutí doby stanovené tímto závazným 6) § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 202 a 203 zákona č. 361/2003 Sb.

7) § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb.

8) Např. zákon č. 101/2000 Sb., zákon č. 361/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a

závazný pokyn policejního prezidenta č. 215/2008, kterým se stanoví některé bližší podmínky a postupy pro zpracování osobních údajů (o ochraně osobních údajů).

9) § 12 a 21 zákona č. 101/2000 Sb.

10) § 5 odst. 2 a 4 a § 11 zákona č. 101/2000 Sb.

ZPPP č. 79/2009 Strana 4

pokynem a na písemnou žádost hodnoceného¹¹); údaje zpracovávané automatizovaně se zlikvidují po uplynutí lhůty stanovené k podání námitek proti hodnocení, popřípadě po rozhodnutí o námitkách,

e) zachovávat povinnost mlčenlivosti¹²).

ČÁST DRUHÁ

HODNOCENÍ POLICISTŮ

Hlava I

Hodnotitel a přímý nadřízený

Čl. 5

Školení garantů, hodnotitelů, přímých nadřízených a hodnocených

(1) Školení garantů hodnocení zabezpečuje ředitelství pro řízení lidských zdrojů a o účasti na tomto školení jim vydává osvědčení.

(2) Hodnotitelé, přímí nadřízení a popřípadě hodnocení jsou školeni guaranty hodnocení. Obsahem školení je detailní popis způsobu provádění hodnocení a seznámení s principy hodnocení. Cílem školení je pochopení účelu hodnocení, jeho významu pro řídicí činnost, osvojení principů hodnocení a zajištění jednotnosti hodnocení. O způsobu organizace školení rozhoduje služební funkcionář.

Čl. 6

Činnost hodnotitele a přímého nadřízeného

(1) Hodnotitel ve spolupráci s garantem hodnocení písemně stanoví konkrétní obsah standardu na všechna služební místa v jeho přímé podřízenosti (odpovídá závěrečnému stupni hodnocení „dosahuje dobrých výsledků“). Do 30 kalendářních dnů od ustanovení policisty na služební místo jej prokazatelně seznámí s obsahem standardu služebního

místa, na němž je ustanoven. Hodnotitel definuje a v případě potřeby aktualizuje obsah standardu s ohledem na

a) služební zařazení,

b) stanovené priority; zásadní priority stanovuje policejní prezident na určité, zpravidla roční období ve vztahu k celé policii; vedoucí policisté a vedoucí zaměstnanci je rozpracovávají a stanovují individuálně s ohledem na konkrétní podmínky řízeného organizačního článku a bezpečnostní situaci v daném teritoriu,

c) podmínky služby;

v rámci stanovení standardu hodnotitel zároveň určí ty oblasti, které budou mít zásadní vliv na závěr hodnocení; s aktualizací obsahu standardu hodnotitel policistu bezodkladně seznámí.

(2) Hodnotitel, pověřený policista a přímý nadřízený provádějí hodnocení na základě osobní znalosti hodnoceného a možnosti posuzovat jeho výkon služby. Minimální dobou k získání osobní znalosti hodnoceného se rozumí 3 měsíce.

(3) Je-li potřeba provést služební hodnocení policisty, který byl ustanoven

11) § 21 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb.

12) § 15 zákona č. 101/2000 Sb.

ZPPP č. 79/2009 Strana 5

na jiné služební místo, a hodnotitel nespĺňuje podmínku osobní znalosti podle odstavce 2, musí hodnotitel požádat o spolupráci při jeho zpracování předchozího hodnotitele.

(4) Pokud nelze zabezpečit zpracování služebního hodnocení za podmínek uvedených v odstavcích 2 a 3, hodnotitel písemně pověří zpracováním podkladů pro hodnocení tříčlennou komisí. Závěry komise jsou pro hodnotitele při vyplňování příslušných záznamových archů služebního hodnocení závazné. Součástí služebního hodnocení je zápis z jednání komise obsahující výčet dokladů a metod, na základě kterých komise učinila závěr. Služební hodnocení, zápis z jednání komise a závěr komise se zakládají do osobního spisu hodnoceného.

Hlava II

Organizace a provádění hodnocení

Čl. 7

Časový interval provádění hodnocení

(1) Hodnocení se provádějí v termínech stanovených právním předpisem¹³); průběžné hodnocení se neprovádí u policisty, který v hodnoceném období vykonával službu kratší než 3 měsíce.

(2) V případě zpracování služebního hodnocení pro potřebu výběrového řízení

a) po vynětí ze zálohy pro studující na Policejní akademii České republiky v Praze se na policistu provede služební hodnocení podle právního předpisu¹³); pro potřeby zpracování tohoto služebního hodnocení se za dobu výkonu služby považuje též doba denního studia, uplynula-li od vynětí ze zálohy doba kratší než 6 měsíců; v takovém případě se za výsledky výkonu služby považují dosažené závěrečné studijní výsledky v jednotlivých ročnících studia, popřípadě výsledky státní závěrečné zkoušky, které si hodnotitel vyžádá na personálním oddělení Policejní akademie České republiky v Praze,

b) po vynětí ze zálohy neplacené nebo zálohy pro přechodně nezařazené se na policistu provede nové služební hodnocení po uplynutí 6 měsíců, uplynulo-li nejméně 36 měsíců od posledního služebního hodnocení,

c) na policistu vyňatého ze zálohy činné, končí-li zařazení do této zálohy po uplynutí nejméně 36 měsíců od posledního služebního hodnocení, se provede nové služební hodnocení na žádost policisty; hodnotitel si vyžádá součinnost služebního funkcionáře (vedoucího zaměstnance), k němuž byl policista vyslán k výkonu služby.

(3) Termín provedení hodnocení policisty určuje hodnotitel a přímý nadřízený. Na žádost policisty provede hodnotitel služební hodnocení do 30 dnů od podání jeho žádosti; pro účely výběrového řízení provede hodnotitel služební hodnocení neprodleně (čl. 12).

(4) U policisty, který byl po přijetí do služebního poměru vyslán rozkazem služebního funkcionáře na studijní pobyt k absolvování základní odborné přípravy, se při zpracování hodnocení postupuje takto:

a) pokud policista vykonával před nástupem na studijní pobyt službu u útvaru

13) § 203 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb.

ZPPP č. 79/2009 Strana 6

policie po dobu kratší než 3 měsíce a základní odborná příprava trvá déle než 3 měsíce, zpracuje na něj podklady k průběžnému hodnocení třídní učitel příslušné školy Ministerstva vnitra¹⁴⁾ nebo jiný policista pověřený jejím ředitelem na základě jeho studijních výsledků a přístupu ke studiu a zašle je na kmenový útvar policie policisty,

b) pokud policista vykonával před nástupem na studijní pobyt službu u útvaru policie po dobu 3 až 6 měsíců, zpracuje na něj průběžné hodnocení přímý nadřízený,

c) pokud policista vykonával před nástupem na studijní pobyt službu u útvaru policie déle než 6 měsíců, zpracuje na něj služební hodnocení hodnotitel.

Čl. 8

Obsah hodnocení

(1) Hodnocení tvoří

a) posouzení odbornosti, kvality plnění služebních povinností a úrovně teoretických znalostí, včetně jejich aplikace při výkonu služby,

b) sebehodnocení hodnoceným (pokud hodnocený využije možnosti sebehodnocení),

c) rozhovor hodnotitele nebo přímého nadřízeného s hodnoceným, který slouží k projednání výsledků hodnocení, případně též k porovnání sebehodnocení s výsledky hodnocení; tomuto rozhovoru může být přítomen také garant hodnocení,

d) hodnocení významných událostí; záznamy významných událostí se provádějí pouze u hodnocených, u kterých se projevil výrazně podstandardní nebo výrazně nadstandardní výkon služby; záznam významné události slouží i k projednání negativního či pozitivního jednání hodnoceného,

e) závěr hodnocení; je-li hodnocený klasifikován formulací uvedenou v čl. 9 odst. 2 písm. d) nebo e) je součástí závěru služebního hodnocení stanovený plán úkolů dalšího odborného rozvoje; tímto plánem jsou uloženy termínované úkoly hodnocenému, směřující k odstranění nedostatků v jeho služební činnosti; obsah plánu vyplývá zejména z posouzení skutečností uvedených v písmenu a) a z výsledku rozhovoru (písmeno c).

(2) Ilustrativní popisy oblastí (popisy profesionálního chování policistů) jsou pro potřeby hodnotitelů, pověřených policistů a přímých nadřízených uvedeny v příloze č. 5 k tomuto závaznému pokynu.

Čl. 9

Závěry a ukládání hodnocení

(1) Hodnotitel nebo přímý nadřízený vyhodnotí získané informace o hodnoceném, svoje závěrečné hodnocení projedná s hodnoceným a zaznamená 14) Čl. 16 nařízení Ministerstva vnitra č. 65/2007, o vzdělávání příslušníků Policie České republiky a zaměstnanců v pracovním poměru k České republice se zařazením v Policii České republiky nebo v Ministerstvu vnitra v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra.

ZPPP č. 79/2009 Strana 7 v příslušném záznamovém archu.

(2) Pokud je výkon služby hodnoceného za hodnocené období klasifikován v závěru hodnocení formulací

a) „dosahuje vynikajících výsledků“,

znamená to, že jeho výkon služby je výrazně nadstandardní a značně přesahuje požadavky na zastávanou funkci,

b) „dosahuje velmi dobrých výsledků“,

znamená to, že jeho výkon služby je nadstandardní,

c) „dosahuje dobrých výsledků“,

znamená to, že jeho výkon služby je standardní a nelze mu nic vytknout,

d) „dosahuje dobrých výsledků s výhradami“,

znamená to, že jeho výkon služby je mírně podstandardní; hodnotitel v případě

1. služebního hodnocení uvede odkaz na příslušné oblasti záznamového archu služebního hodnocení, kde je nedostatečná kvalita výkonu služby v příslušných oblastech vyjádřena číselně a slovně a je doložena odůvodněním,

2. průběžného hodnocení uvede odkaz na příslušné oblasti či záznamy významných událostí, ve kterých se nedostatky objevily,

e) „dosahuje neuspokojivých výsledků“,

znamená to, že jeho výkon služby je i po předchozích výhradách hodnotitele nebo přímého nadřízeného výrazně podstandardní a nenaplnuje požadavky zastávané funkce.

(3) Za standard nelze považovat úroveň výsledků výkonu služby, pokud hodnocenému byla v posledních dvanácti měsících opakovaně (nejméně třikrát) udělena kázeňská odměna za účelem ocenění příkladného plnění služebních povinností.

(4) Za nadstandard nelze považovat úroveň výsledků výkonu služby, pokud hodnocenému byl v posledních šesti měsících uložen kázeňský trest za kázeňský přestupek související s kvalitou plnění služebních úkolů.

(5) Pokud byla v hodnoceném období vydána rozhodnutí podle odstavců 3 a 4, je rozhodujícím pro posouzení výsledků výkonu služby rozhodnutí vydané jako poslední.

(6) Při hodnocení policisty se zohlední, zda mu byl v hodnoceném období přiznán, změněn nebo odebrán osobní příplatek za výkon služby v mimořádné kvalitě nebo při nedosahování požadované kvality.

(7) Služební hodnocení (příloha č. 6 k tomuto závaznému pokynu) se zpracovává ve dvou vyhotoveních. Jedno vyhotovení ihned po podpisu hodnoceným a hodnotitelem obdrží hodnocený, druhé vyhotovení hodnotitel po nabytí platnosti založí do osobního spisu hodnoceného¹⁵⁾. Služební hodnocení je 15) Čl. 17 písm. c) nařízení Ministerstva vnitra č. 20/2007, o personální evidenci a o zpracování osobních údajů, které s ní souvisejí.

ZPPP č. 79/2009 Strana 8

platné po uplynutí 15 dnů po podpisu hodnoceným a hodnotitelem; podal-li hodnocený proti služebnímu hodnocení námitky, po doručení jejich vypořádání vedoucím hodnotitele. (8) Průběžné hodnocení (příloha č. 7 k tomuto závaznému pokynu) se zpracovává ve dvou vyhotoveních. Průběžné hodnocení je platné po uplynutí 15 dnů po podpisu hodnoceným, přímým nadřízeným a po schválení hodnotitelem; podal-li hodnocený proti průběžnému hodnocení námitky, po doručení jejich vypořádání hodnotitelem. Jedno vyhotovení (po schválení hodnotitelem) obdrží hodnocený; druhé, platné vyhotovení zůstává přímému nadřízenému jako podkladový materiál ke

zpracování služebního hodnocení. Po nabytí platnosti průběžného hodnocení založí přímý nadřízený do osobního spisu hodnoceného pouze závěr průběžného hodnocení¹⁵).

(9) Průběžné hodnocení uložené u přímého nadřízeného přímý nadřízený zničí

a) po nabytí platnosti nového služebního hodnocení, o jehož zpracování jej informuje hodnotitel,

b) při skončení služebního poměru hodnoceného¹⁶).

Čl. 10

Účast hodnoceného při hodnocení a námitky

(1) Hodnocený má v rámci hodnocení právo vyjádřit názor na výsledky svého výkonu služby prostřednictvím sebehodnocení. Ke zhodnocení výsledků svého výkonu služby může využít záznamový arch sebehodnocení policisty. Hodnocený má právo vyjádřit se k obsahu a závěru hodnocení.

(2) V případě, že hodnocený s obsahem nebo závěrem služebního hodnocení nesouhlasí, má právo podat proti němu písemné námitky, přičemž postupuje podle právního předpisu¹⁷).

(3) O námitkách proti služebnímu hodnocení rozhoduje vedoucí hodnotitele¹⁸) po projednání v senátu poradní komise. Členem senátu poradní komise nesmí být hodnotitel. Hodnocený je o způsobu vyřešení námitek informován písemně vedoucím hodnotitele; rozhodnutí se nevydává.

(4) V případě, že hodnocený s obsahem nebo závěrem průběžného hodnocení nesouhlasí, má právo podat proti němu písemné námitky přímému nadřízenému do 15 dnů ode dne jeho obdržení. Po projednání námitek za přítomnosti hodnoceného, přímého nadřízeného, hodnotitele a popřípadě i garanta hodnocení hodnotitel závěr průběžného hodnocení přímo na záznamovém archu změní nebo námitky zamítne a do 30 dnů ode dne jejich podání průběžné hodnocení schválí.

16) § 41 zákona č. 361/2003 Sb.

17) § 203 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb.

18) § 194 zákona č. 361/2003 Sb.

ZPPP č. 79/2009 Strana 9

Čl. 11

Nahlížení do hodnocení

(1) Do hodnocení mohou nahlížet na pracovišti hodnotitele nebo přímého nadřízeného vedoucí hodnotitele, hodnocený, garanti hodnocení a členové senátu poradní komise určeného k projednání námitek policisty proti služebnímu hodnocení.

(2) O nahlížení do hodnocení se vyhotoví záznam včetně uvedení důvodu nahlížení, který se založí a uchovává po dobu uložení hodnocení u hodnotitele nebo u přímého nadřízeného. Hodnocený důvod neuvádí.

(3) Nahlížení do hodnocení uloženého v osobním spise hodnoceného je upraveno interním aktem řízení¹⁹).

ČÁST TŘETÍ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. 12

Přechodná ustanovení

Služební hodnocení podle podmínek tohoto závazného pokynu se zpracuje neprodleně na policistu, který se přihlásil do výběrového řízení; to neplatí, má-li policista platné služební hodnocení se závěrem „dosahuje velmi dobrých výsledků“ nebo „dosahuje vynikajících výsledků“.

Čl. 13

Zmocňovací ustanovení

Ředitel ředitelství pro řízení lidských zdrojů se zmocňuje k vydání interního aktu řízení, kterým upraví podrobnosti tohoto závazného pokynu.

Čl. 14

Zrušovací ustanovení

Zrušují se

a) závazný pokyn policejního prezidenta č. 141/2008, kterým se stanoví způsob provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie České republiky a provádění hodnocení pracovní výkonnosti zaměstnanců Policie České republiky,

b) rozkaz policejního prezidenta č. 189/2008, kterým se mění závazný pokyn policejního prezidenta č. 141/2008, kterým se stanoví způsob provádění služebního a průběžného hodnocení příslušníků Policie České republiky a provádění hodnocení pracovní výkonnosti zaměstnanců Policie České republiky.

Č. j. PPR- 4997-41/ČJ-2009-99OP-OM

Zpracovatel: ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia České republiky
Policejní prezident

19) Závazný pokyn policejního prezidenta č. 102/2007, kterým se stanoví podmínky a rozsah nahlížení do osobního spisu příslušníka Policie České republiky.

ZPPP č. 79/2009 Strana 10

v zastoupení
náměstek policejního prezidenta
pro vnější službu
plk. Mgr. Ing. Ivan BÍLEK v. r.

Doporučená hesla pro evidenci:

- hodnocení

- řízení